

W Wielucianach wykryto nielegalne składowisko odpadów »11

Reforma zwiększy konkurencyjność sektora publicznego? »12-13

Możliwe zmiany w „urlopowych” »20

Uwaga na mylące etykiety! »21

XXIII Festyn Kultury Polskiej „Kwiaty Polskie” w Niemenczynie

W niedzielę, 28 maja już po raz XXIII w Niemenczynie odbył się Festyn Kultury Polskiej „Kwiaty Polskie”. Festyn tradycyjnie rozpoczął się Mszą świętą w niemenczyńskim kościele pod wezwaniem św. Michała. Następnie barwna parada z orkiestrą dętą na czele przeszła ulicami miasta na miejsce występów.

— W tym roku w festiwalu wzięły udział 62 zespoły: 54 zespoły z Wilna i rejonu wileńskiego, 3 z innych samorządów i 5 z zagranicy. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział aż 1 200 uczestników — powiedział współorganizator święta German Komarowski. »6-7



Fot. Marian Paluszkiewicz

Festiwal Maj nad Wilią: formuła jest bardzo szeroka »2



Sowieci kontra krzyże: metody i motywy »14-15



KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedroń, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraça. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski



DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH



Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Festiwal Maj nad Wilią: formuła jest bardzo szeroka

Antoni Radczenko

Od kilku dni odbywa się na Wileńszczyźnie jubileuszowa odsłona Międzynarodowego Festiwalu Poezji „Maj nad Wilią”. Do Wilna przybyli goście z siedmiu krajów. Oprócz poezji festiwalowi towarzyszą wykłady, koncerty i wycieczki.

Inauguracja Festiwalu odbyła się w poniedziałkowy poranek, 29 maja, w Muzeum Adama Mickiewicza w Wilnie. Ciut wcześniej zrobiono tradycyjne zdjęcie uczestników przed pomnikiem wieszczą.

„Na tym »Maju« są zgromadzeni nie tylko poeci. Oczywiście jest duże zagęszczenie poezji. Są też pisarze, filmowcy, krytycy literaccy, wydawcy, dziennikarze i ich przyjaciele. Formuła jest bardzo szeroka, ale się cieszę, że większość z państwa, a być może wszyscy, steruje się Wilnem” — oświadczył zebrany poeta Romuald Mieczkowski, dyrektor Festiwalu. Podsumowując 30-letnią działalność festiwalową, inicjator „Maju nad Wilią” podkreślił, że osobiście cieszy go fakt, że w ciągu tych lat powstało kilkaset wierszy o Wilnie.

Na inaugurację festiwalu przybył osobiście ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł. Na wstępie dyplomata zażartował, że kiedyś faktycznie napisał jeden wiersz, który był poświęcony jego przyszłej żonie. Wiersz nie spodobał się autorowi i dlatego został zniszczony.

„Myślę, że Adam Mickiewicz, jak mało kto, jest patronem wielu piszących poezję. Może też być pa-



Na inaugurację Festiwalu przybył ambasador Konstanty Radziwiłł **Fot. Marian Paluszkiwicz**

tronem tego miejsca. Tego spotkania różnych kultur, różnych narodów. W końcu to on pisał: »Litwo, ojczyzno moja«. Pisał to po polsku. To pokazuje, że sprawy są bardziej skomplikowane” — powiedział Konstanty Radziwiłł.

Ambasador zapewnił, że polska placówka dyplomatyczna wspierała i nadal będzie wspierać polskie inicjatywy kulturowe na Litwie. W rozmowie z mediami zaznaczył, że Wilno jest bardzo ważnym ośrodkiem dla polskiej kultury.

„Jest źródłem wielu poetów polskich. Jak to się stało, że stąd pochodzili? Tego nie wiem, nie jestem poetą, ale sądzę, że coś w tym miejscu musi być, skoro tyle poezji tutaj się urodziło. Ta poezja ma nie tylko charakter polski, ale również tutejszy. Myślę, że to bardzo dobrze czuć” — powiedział Radziwiłł.

Inauguracja odbyła się w poniedziałek rano, ale tak naprawdę festiwal rozpoczął się dzień wcześniej. W niedzielę została odprawiona specjalna Msza św. w Kościele Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny,

po której goście i uczestnicy imprezy poetyckiej zaprezentowali własną twórczość. Wieczorem, w Domu Kultury Polskiej w Wilnie, odbył się koncert poetycko-muzyczny „30 w 700 latach Wilna” z udziałem kompozytora i jazzmana Jana Maksimowicza oraz przedstawiciela poezji śpiewanej z Rzeszowa Waldemara Lenkowskiego.

Po inauguracji, w Muzeum Adama Mickiewicza, odbyła się prezentacja dwujęzycznej książki „Adomo Mickevičiaus Poezija / Poezje Adama Mickiewicza”, którą zaprezentowała współautorka publikacji Alicja Dzisewicz. W poniedziałek odbyła się też specjalna konferencja „Po 30 festiwalach — jakich oczekujemy spotkań z poezją?”, która podsumowała dotychczasowy dorobek festiwalu.

Dzisiaj, 30 maja, uczestnicy udali się na wycieczkę do dwóch dawnych stolic WKL: Kiernowa oraz Trok. Festiwal potrwa do czwartku. ■

TVP
WILNO



Podczas tegorocznego 76. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w Cannes „Złota Palma” powędrowała do francuskiej reżyserki Justine Triet za film „Anatomia upadku” („Anatomy of a Fall”) Fot. EPA-ELTA

Erdogan znów prezydentem

Prezydent Recep Tayyip Erdogan zwyciężył w drugiej turze wyborów prezydenckich w Turcji. Zdobył 52,14 proc. głosów, a jego rywal — kandydat większości tureckiej opozycji Kemal Kilicdaroglu — 47,86 proc. Szef tureckiej Wysokiej Komisji Wyborczej (YSK) stwierdził, że po otwarciu 99,43 proc. urn wyborczych różnica głosów między politykami wynosi ponad 2 mln, co oznacza, że niepoliticzone jeszcze głosy nie zmienią wyniku wyborów.

Erdogan, przewodniczący Partii Sprawiedliwości i Rozwoju (AKP), zapewnił sobie najwyższe stanowisko w państwie po raz trzeci z rzędu. Jego kadencja potrwa pięć lat. Po raz pierwszy w historii

Turcji prezydenta wybrano w drugiej turze wyborów.

W lipcu 2018 r. Turcja przeszła z systemu parlamentarnego na prezydencki. W nowym systemie prezydent wybierany jest bezpośrednio, a stanowisko premiera zostało zniesione. „Zwycięzcami wyborów jest 85 mln naszych obywateli; powiedzieliśmy wcześniej, że wygramy w sposób, w którym nikt nie przegra, zatem jedynym zwycięzcą jest dziś Turcja” — powiedział w Stambule do swoich zwolenników Erdogan, przywódca o najdłuższym stażu w historii Republiki Turcji.

Kilicdaroglu określił z kolei wybory „najbardziej niesprawiedliwymi w ostatnich latach”. Podczas swojego powyborcze-

go przemówienia zwrócił uwagę na mobilizację środków państwowych w celach politycznych jednej partii i jednostki.

Po ogłoszeniu wyniku wyborów liderzy koalicji sześciu partii opozycyjnych wspierających Kilicdaroglu, przewodniczącego Republikańskiej Partii Ludowej (CHP) zgromadzili się w jej siedzibie w Ankarze, by omówić rezultat niedzielnego głosowania.

Wygranej w wyborach pogratulowali Erdoganowi m.in.: przewodniczący Rady Europejskiej Charles Michel, kanclerz Niemiec Olaf Scholz, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zelenki, prezydent Izraela Jicchak Herzog oraz prezydent Rosji Władimir Putin. ■

PAP

Imieniny

30 maja

Andronika, Anastazego, Andrzeja, Bolemyśła, Brodzisława, Feliksa, Ferdynanda, Gawina, Joanny, Mirogniewa, Suligniewa, Sulimira, Sulirada, Zyndrama, Żanny

31 maja

Feliksa, Kamila, Kancjana, Kancjusza, Marietty, Noego, Petroneli, Sylwiusza, Witalisa

Cytat dnia

„Zaproszenie Ukrainy do NATO może być głównym czynnikiem na rzecz zakończenia wojny, którą prowadzi przeciwko niej Rosja”

— powiedział szef biura prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zelenkiego Andrij Jermak w rozmowie z Głosem Ameryki.

Liczba dnia

22 000

uczniów już zarejestrowało się online do stołecznych szkół na nowy rok szkolny



Z okazji dnia urodzin długich lat życia w zdrowiu, szczęściu i spokoju ducha życzą Szanownemu Jubilatowi

Janowi Kaszkiewiczowi

koledzy i koleżanki z „Piątki”

Lipcowy szczyt NATO: ograniczenia w całym Wilnie



Ze względu na lipcowy szczyt NATO, dostęp do placówek medycznych, świątyń i przedszkoli w Wilnie, które są częścią obszaru objętego ograniczeniami, będzie możliwy wyłącznie pieszo. Ograniczenia będą również dotyczyć innych placówek w tym obszarze. W dniach 10-12 lipca wprowadzony zostanie zakaz ruchu na Starówce, a ograniczenia będą obowiązywać na lotnisku w Wilnie, w dzielnicy Naujamiestis (Nowe Miasto) i w pobliżu centrum wystawowego „Litexpo”. Przy wielu ulicach znajdą się punkty kontrolne. Niektóre dzielnice lub ulice zostaną zamknięte całkiem, a mieszkańcy zostaną poinformowani o szczegółach. Transport publiczny będzie ograniczony w pobliżu „Litexpo”, a obszary objęte ograniczeniami zostaną zamknięte dla pojazdów. Wyjątki będą dotyczyły firm działających w tych strefach. Taksówki, przewoźnicy paczek i kurierzy nie będą mogli wjeżdżać do zamkniętych obszarów. Szczyt NATO będzie promować członkostwo Ukrainy w Sojuszu. Pełne informacje dla mieszkańców dostępne na stronie nato.vilnius.lt.

Wyludźono 650 tys. euro. Zatrzymano 27 osób

Pod przykrywką młodego rolnika, cztery osoby próbowały wyludzić 750 tys. euro wsparcia z UE i litewskiego budżetu, z czego 650 tys. już wypłacono. W związku z całą akcją aresztowano łącznie 27 osób, z czego wobec 3 zastosowano najsurowsze narzędzie tymczasowe, areszt. Oszustwo trwało od kilku lat i było dokonywane poprzez fałszywe transakcje. Schemat ten obejmował wiele osób na terenie Litwy, odbywały się „symulacje prawne” — kupna, umowy notarialne. Przy niektórych z zatrzymanych znaleziono również substancje odurzające.

Co dziesiąty mieszkaniec Litwy daje łapówki

Według badania Służby Dochodzeń Specjalnych „Mapa korupcji na Litwie 2022/2023”, co najmniej jedna dziesiąta mieszkańców dała łapówkę w ciągu ostatnich lat. Najbardziej skorumpowane obszary to sektor energetyczny, ochrona zdrowia, parlament, sądy, partie polityczne i samorządy. Według opinii mieszkańców, media są na piątym miejscu, ale jest to poprawa względem lat poprzednich. Powszechnie występuje korupcja w instytucjach publicznych, a największe ryzyko występuje w szpitalach i klinikach. Najniższa łapówka wyniosła 20 euro, a najwyższa 700 euro. Według służby, najwyższą łapówką była za operację. Niezgłaszanie korupcji wynika z obaw przed konsekwencjami i niewiary w skuteczność ścigania sprawców. Coraz więcej osób przypisuje odpowiedzialność za korupcję sobie i swojemu otoczeniu. Prawie połowa populacji uważa, że łapówki pomagają rozwiązywać problemy. Pomimo tego, że większość osób wie, gdzie zgłosić korupcję, niewielu to robi. Korupcja zajmuje piąte miejsce wśród problemów dotyczących ludności Litwy. Ocenia się, że znaczenie korupcji jako problemu spada. Badanie zostało przeprowadzone przez Specjalną Służbę Śledczą we współpracy z Centrum Badania Opinii Publicznej i Rynku Vilmorus.

Handlarze przeterminowaną żywnością zdemaskowani

Policja zdemaskowała grupę przestępczą zajmującą się importem i sprzedażą przeterminowanej żywności. Szacuje się, że grupa mogła sprzedać produkty o wartości 1 miliona euro. Przeszukania przeprowadzono na Litwie, a 29 osób, w tym trzech głównych organizatorów, zostało zidentyfikowanych, dwie osoby aresztowano. W wyniku operacji odzyskano znaczną ilość produktów spożywczych ze sfalszowanymi datami ważności. Do pomocy zaangażowano również funkcjonariuszy z innych krajów i agencji, w tym Niemiec, Francji, Włoch, Estonii, Europolu i Eurojustu. Prowadzone są postępowania w sprawie oszustw księgowych i nielegalnej działalności firm.

Ejszyski turniej piłki ręcznej. Zwycięska kobieca „Polonia”

Jak informuje samorząd sołeczniczy, 20 maja br. odbył się coroczny turniej piłki ręcznej w Ejszyszkach, z udziałem byłych i obecnych piłkarzy ręcznych. Wzięły w nim udział 3 drużyny żeńskie i 5 męskich. Zwycięstwo wśród kobiet odniosła drużyna „Polonia” z Ejszyszek, która wygrała z „Jaunosios Žvaigždės” 14:4 i zremisowała 4:4 z drużyną sołeczniczą. Drugie miejsce zajęły „Jaunosios Žvaigždės”. Najlepsze zawodniczki to Edyta Gotowiecka, Włada Oganauskienė i Jelena Gurecka. Wśród mężczyzn mistrzem turnieju została drużyna „Eišiškių 1997-2001”, która nie przegrała żadnego meczu. Wybrano symboliczną siódmkę najlepszych zawodników: najlepszy lewy skrzydłowy — Ričardas Juchnevičius, najlepszy lewy półskrzydłowy — Paweł Kriwonos, najlepszy ofensywny zawodnik — Łukasz Łukaszewicz, najlepszy prawy skrzydłowy — Andrej Pilinko, najlepszy prawy półskrzydłowy — Alan Bogdiun, najlepszy liniowy — Władysław Werbowik i najlepszy bramkarz — Paweł Stelmak.

Zatrzymano dilerę. Miał 5 kg narkotyków i tzw. „Smile”



W Mariampolu policja przechwyciła ponad pięć kilogramów substancji odurzających i dużą ilość płynu psychotropowego, tzw. „Smile”. Podejrzany został aresztowany. Operacja zatrzymania miała miejsce w Kownie, a podejrzany jest oskarżony o produkcję i rozprowadzanie płynu „Smile” oraz innych substancji odurzających. Przeszukania ujawniły także konopie indyjskie, haszysz, ecstasy i grzyby halucynogenne. Sąd zastosował dwumiesięczny areszt, a śledztwo prowadzą prokuratury Mariampola i Kowna.

Jakubauskas członkiem Rady ds. Deokupacji Krymu



Adas Jakubauskas, były przewodniczący Litewskiego Związku Wspólnot Tatarskich i profesor z Uniwersytetu Michała Romera, został powołany do Rady Doradczej ds. Deokupacji i Reintegracji Krymu. Rada ta została utworzona przez prezydenta Ukrainy, a Jakubauskas otrzymał nominację od prezydenta Gitanasa Nausėdy, za zgodą prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego. Celem rady jest ułatwienie procesu deokupacji, reintegracji i przywrócenia integralności terytorialnej Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol, które są tymczasowo okupowane przez Rosję.

Prof. Adas Jakubauskas pracę doktorską obronił w Polsce, mówi po polsku, ma liczne kontakty z działaczami w Polsce. W tym m.in. z Piotrem Hlebowiczem, którego komentarze redakcyjne publikowane są w „Kurierze Wileńskim”.

Skład Rady Doradczej ds. Deokupacji i Reintegracji Krymu obejmuje przedstawicieli ukraińskiego parlamentu, władz wykonawczych, organów bezpieczeństwa, organów ścigania, Medżlisu Tatarów krymskich oraz zagranicznych ekspertów.

Rada ma współpracować z partnerami zagranicznymi w celu przedstawienia propozycji dotyczących przywrócenia integralności terytorialnej Ukrainy, ochrony praw obywateli, rekompensaty szkód oraz poprawy ustawodawstwa.

Krym jest okupowany przez Rosję od 2014 r. Tatarskie władze zostały przez Rosję — mimo wcześniejszych zapewnień — rozwiązane, a działacze zaczęli przepadać w niewyjaśnionych okolicznościach. Wielu Tatarów krymskich rosyjskie służby bezpieczeństwa aresztowały pod zarzutem „dywersji” i „rehabilitacji nazizmu”.

Maxima pożyczka 100 mln. M.in. na rozwój w Polsce

Maxima Grupė, największa grupa handlu detalicznego w krajach bałtyckich, zaciągnęła kredyt w wysokości 100 mln euro na pięcioletni okres. Spółka pozyskała 50 mln euro od grupy banków SEB oraz kolejne 50 mln euro od Swedbanku. Środki te będą wykorzystane do wykupu obligacji. Maxima Grupė planuje wykorzystać pożyczone środki na inwestycje w efektywność operacyjną, ekspansję i projekty zrównoważonego rozwoju, skupiając się na ekspansji swojej sieci detalicznej w Polsce i Bułgarii. Gigant posiada sieci detaliczne Maxima w krajach bałtyckich, Stokrotka w Polsce, T-Market w Bułgarii oraz elektroniczny sklep spożywczy Barbora (którego usługi są dostępne też w Polsce). Na koniec 2021 r. grupa posiadała ponad 1,4 tys. sklepów w pięciu krajach, a jej przychody wyniosły 4,5 mld euro. Spółka jest częścią Vilniaus prekyba, jednej z największych grup biznesowych na Litwie.

Urvikis z rej. sołecznickiego mistrzem litewskiej piłki ręcznej



Mantas Urvikis, absolwent szkoły sportowej im. A. Ratkevičiūsa w rejonie sołecznickim, odnosił imponujące zwycięstwa. Jako zawodnik Vilnius VHC „Šviesa” trzykrotnie z rzędu zdobył mistrzostwo Litwy w piłce ręcznej. Wygrał Superpuchar, Puchar Litwy i tytuł Mistrza Litwy. Urvikis jest również członkiem drużyny „Sokół” z rejonu sołecznickiego, która zajęła 3. miejsce w I lidze litewskiej. Jest uznawany za najlepszego zawodnika w wielu kategoriach i został powołany do reprezentacji Litwy. W tym sezonie zdobył łącznie 258 bramek.

Litwa chce przyciągnąć producentów broni

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda podpisał poprawki do ustawy o wolnych strefach ekonomicznych, umożliwiające firmom z branży obronnej i bezpieczeństwa działalność w tych strefach. Zakaz ten obowiązywał od 1995 roku. Oznacza to, że w strefach tych będą mogły działać firmy produkujące broń. Zdaniem prezydenta, wprowadzenie zmian przyciągnie inwestycje krajowe i zagraniczne w sektorach o większej wartości dodanej, zwiększając tym samym dywersyfikację i konkurencyjność litewskiej gospodarki. Prezydent podkreślił, że to pierwszy krok w celu przełomu w przemyśle obronnym, a wkrótce opracowana zostanie ustawa regulująca ten sektor oraz poprawiona procedura licencjonowania i certyfikacji.

Konkurs rosyjskiej poezji „Wiesna poeziji” w Jaszunach

W Szkole Podstawowej w Jaszunach odbył się konkurs czytania artystycznego w języku rosyjskim, „Wiesna poeziji”. Konkurs wrócił po pandemii. To XIX edycja konkursu, tym razem o miłości, z mottem: „Tylko zakochany może zwać się człowiekiem”.

Uczestniczyło 15 uczniów z 7 rejonowych szkół: z Gim. im. Anny Krepsztul w Butrymańcach, Gim. im. Jana Śniadeckiego w Sołecznikach, Gim. w Ejszyszkach, Gim. „Santarvės” w Sołecznikach, Gim. im. Elizy Orzeszkowej w Białej Wace, Gim. „Šilo” w Białej Wace, Szk. Podst. w Jaszunach.

W kategorii młodszych I miejsce zajęła uczennica Gim. „Šilo” z Białej Waki, a II i III uczennice z Gim. im. Anny Krepsztul w Butrymańcach. W kategorii starszych I miejsce zajęła uczennica Gim. im. Jana Śniadeckiego w Sołecznikach, II Gim. „Santarvės”, III Szk. Podst. w Jaszunach ex aequo z uczennicą Gim. im. E. Orzeszkowej w Białej Wace.

Str. opr. A. Klonowski na podst. BNS, vrsa.lt, salcininkai.lt, mat.pras., inf.wł.;

Fot. ELTA, salcininkai.lt, Marian Paluszkiwicz
Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
 a.klonowski@kurierwilenski.lt

XXIII Festyn Kultury Polskiej „Kwiaty Polskie”: 1 200 uczestników z Litwy i zagranicy

1.>>

Honorata Adamowicz

— W święcie udział wzięli również partnerzy Samorządu Rejonu Wileńskiego z zagranicy, kolektywy rejonowych szkół muzycznych i innych placówek oświatowych — dodał w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” German Komarowski, dyrektor Wielofunkcyjnego Ośrodka Kultury w Niemenczynie.

PIERWSZY FESTYN ODBYŁ SIĘ 13 MAJA 1989 R.

Organizatorem tegorocznego święta był Związek Polaków na Litwie. Festynowi towarzyszyła wystawa twórców ludowych oraz kiermasz. Pierwszy Festyn Kultury Polskiej „Kwiaty Polskie” odbył się w Niemenczynie 13 maja 1989 r. Jego pomysłodawcą i głównym organizatorem był założyciel i wieloletni kierownik Reprezentacyjnego Polskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”, kom-



pozytor, doktor nauk teologicznych, działacz społeczny Gabriel Jan Mincewicz (1938–2016).

WAŻNA IMPREZA KULTURALNA

— Zainteresowanie festynem jest ogromne. Zespoły, które otrzymują za-

prośenie, chętnie biorą udział, niektórzy chętnie sami zgłaszają się. Zauważyliśmy też, że z każdym rokiem coraz bardziej rośnie zainteresowanie mieszkańców imprezą. Można powiedzieć, że jest to święto rodzinne, ponieważ dużo osób przychodzi z małymi dziećmi.

7.>>



6.>>

Organizatorzy nie zapominają o najmłodszych, zawsze są przygotowane dla nich atrakcje. Ten festyn to przede wszystkim część kulturalna, polskie tańce, polskie piosenki, łączone chóry. To bardzo ważna impreza kulturalna, która pomaga nam zachować naszą kulturę, nasze polskie tradycje — mówi współorganizator festynu German Komarowski.

Koncert składał się z dwóch części. Na scenie niemenczyńskiego amfiteatru wystąpiły rodzime polskie zespoły oraz goście z Macierzy i Ukrainy.

LOKALNI I ZAGRANICZNI UCZESTNICY

Podczas niedzielnego święta wystąpiły miejscowe zespoły: Polski Zespół Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna” im. Gabriela Jana Mincewicza, Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Tańca „Sto uśmiechów”, Zespół Pieśni i Tańca Ludowego „Zgoda”, Polski Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Wilenska”, orkiestra dęta wychowanków szkół muzycznych i sztuk pięknych rejonu wileńskiego, Zespół Pieśni i Tańca „Troczanie”. W łączonych tańcach wystąpiły: „Mała Wilia”, Polski Zespół Pieśni i Tańca „Ojcowizna”, Zespół Pieśni i Tańca „Świtezianka”, Zespół Taneczny Przyjaźń”, Zespół Taneczny „Makowy Smak”, Zespół Tańca Ludowego „Perła”. Udział w święcie wzięły zespoły z zagranicy: chór „Ojczyzna” z Polski, Zespół Tańca Ludowego „Radist” z Ukrainy, Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca „Kyczerka” z Polski, zespół „Sonos Corde” z Polski oraz Zespół Tańca Ludowego „Perła Warmii” z Polski.

ZAPOWIEDZIANO XXIV EDYCJĘ „KWIATÓW POLSKICH”

— Już w tym roku został zapowiedziany XXIV Festyn Kultury Polskiej „Kwiaty Polskie”. Festyn jest organizowany od 1989 r., więc w 2024 r. będziemy obchodzili 35-lecie imprezy. Niestety, ale odbywał się nie każdego roku, dlatego będzie to XXIV festyn. Zainteresowanie jest ogromne, co nas bardzo cieszy — zaznaczył German Komarowski. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz



Polsko-litewski portal po rosyjsku

Poniżej zamieszczamy przedruk artykułu „Polsko-litewski portal po rosyjsku” z wydawanego w Polsce pisma „Gazeta Polska”. Poświęcony jest kwestii przeciwdziałania rosyjskiej propagandzie. O problemie oddziaływania rosyjskiej propagandy na Wileńszczyznę i braku przeciwdziałania jej wpływom ze strony środowiska AWPL-ZChR pisaliśmy przed dwoma tygodniami w związku z kontrowersjami po odznaczeniu Odznaką Honorową za zasługi dla Polonii i Polaków za Granicą Waldemara Tomaszewskiego, Stanisława Pieszko i Józefa Kwiatkowskiego.

Nazywanie blokady kremlowskich kanałów TVN „nienawiścią etniczną”, skandaliczna w formie obrona rosyjskojęzycznej edukacji na Litwie, ogłaszanie zwycięstwa nad „rusofobami”, lansowanie Rosjanina odznaczonego przez Putina...

Portal L24.lt, organ medialny Akcji Wyborczej Polaków na Litwie, od lat konsekwentnie promuje treści sprzeczne z polską racją stanu. Szczególnie ciekawe są publikacje zamieszczane w rosyjskojęzycznej wersji strony.

„Proszę przejrzeć (...) wnikliwie zawartość portalu l24.lt i wziąć pod lupę treści, które są tam publikowane (...). Jeżeli nie znajdzie pan tam naruszenia dóbr osobistych przedstawicieli państwa polskiego i stosunku nieuznawania polskiego prawa w ramach dotacji, które są realizowane na podstawie środków publicznych przekazywanych przez państwo polskie i wydatkowanych na podstawie prawa polskiego, to będę bardzo zdziwiony” — odpowiadał posłowi Robertowi Winnickiemu (Konfederacja) prezes Zarządu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” Mikołaj Falkowski.

Słowa te padły podczas posiedzenia sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą w marcu 2019 roku. Wcześniej Winnicki zarzucał Falkowskiemu przeznaczanie zbyt skromnych środków na portal l24.lt. Połajanki polityka Konfederacji nie pomogły, bo ostatecznie jakiegokolwiek wsparcie z polskich pieniędzy publicznych (poprzez fundacje) dla kontrowersyjnej strony zostało wstrzymane. Ale czy na długo?

IZOLACJA ROSJI TO „NIENAWIŚĆ ETNICZNA”

Pod koniec lutego 2022 roku, niedługo po rozpoczęciu regularnej rosyjskiej inwazji na Ukrainę, władze Litwy na 5 lat zawiesiły nadawanie prokremlowskich stacji telewizyjnych Rossija 1, Rossi-

ja 24, Pierwyj, NTV, RTR Planeta, jak również reżimowej białoruskiej Belarus 24. Blokady putinowskich mediów sprzeciwił się wówczas Waldemar Tomaszewski, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin oraz Związku Polaków na Litwie. Z organizacjami tymi powiązany jest właśnie portal l24.lt, na łamach którego Tomaszewski szeroko opisywał w tamtym czasie powody swojego protestu. Żeby być precyzyjnym: tekst broniący rosyjskie telewizje umieszczony został w rosyjskojęzycznej wersji portalu l24.lt, a zatytułowano go „W. Tomaszewski: Konieczne jest zaprze-

stanie podżegania do nienawiści etnicznej”. Co znalazło się w treści publikacji?

„Jak podkreślił [Tomaszewski], zawieszenie nadawania rosyjskich kanałów przyniesie więcej szkody niż pożytku.

Członek Parlamentu Europejskiego powiedział, że w ten sposób tworzone są warunki do podżegania do nienawiści etnicznej.

Dlatego, według niego, przy podejmowaniu decyzji konieczne jest oddzielenie polityki od sportu i kultury” — można było przeczytać na portalu środowiska, które uważa się za przedstawicieli Polaków na Litwie.

9.>>



Pod koniec lutego 2022 r., niedługo po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji na Ukrainę, władze Litwy na 5 lat zawiesiły nadawanie prokremlowskich stacji telewizyjnych (...). Blokady sprzeciwił się wówczas Waldemar Tomaszewski

8.>>

Dalszy ciąg artykułu jest jeszcze bardziej jednoznaczny w wymowie. „Jestem bardzo negatywnie nastawiony do tego i protestuję przeciwko temu. Wyborcy dzwonią do mnie, a ja, jako członek Parlamentu Europejskiego, powiedziałem, że w mediach nie ma miejsca na takie podżeganie do nienawiści etnicznej. To przestępstwo. Jeśli nie powstrzymamy tego dzisiaj, jutro będziemy mieli bardzo poważne konsekwencje» — powiedział [Waldemar Tomaszewski]. »Dziś niektórzy przedstawiciele naszych mniejszości narodowych są zagrożeni. Przede wszystkim osoby narodowości rosyjskiej i białoruskiej. Zrobimy wszystko, aby je chronić« — powiedział». Tomaszewski skrytykował też w tekście restrykcje wobec rosyjskich sportowców, nazywając je „niepotrzebnymi” i prowadzącymi do „etnicznej nienawiści”.

Podkreślmy: ów przestrzegający przed nienawistną „rusofobią” artykuł ukazał się 7 marca 2022 roku, czyli w dniu, gdy Rosjanie dokonywali rzezi cywilów w Buczy, a w Hostomlu zamordowali burmistrza tego podkijowskiego miasteczka — Jurija Pryłypko. Należy tu jeszcze dodać, że w tekście Tomaszewski jako jeden z powodów inwazji Rosji na Ukrainę wymienił... wspieranie przez Zachód opozycji demokratycznej na Białorusi, sugerując, że protesty Białorusinów przeciw sfalszowaniu wyborów nie były spontaniczne, lecz reżyserowane. „Przedłużające się tanie politykowanie doprowadziło do tej niedopuszczalnej sytuacji i wrogości. Mówiłem o tym dwa lata temu, kiedy na Białorusi powstał sztuczny konflikt. Nie musieliśmy szukać żadnych rewolucji. Gdyby tak nie było, dziś byłaby to niepodległa Białoruś. Sami pchnęliśmy Białoruś w stronę Rosji, która praktycznie ją połknęła” — twierdził Tomaszewski cytowany przez l24.lt.

ASYSTENTKA OD RUSOFOBII I ODZNACZONY PRZEZ PUTINA

W innym artykule zamieszczonym na portalu — tym razem

„Jak podkreślił [Tomaszewski], zawieszenie nadawania rosyjskich kanałów przyniesie więcej szkody niż pożytku. Członek Parlamentu Europejskiego powiedział, że w ten sposób tworzone są warunki do podżegania do nienawiści etnicznej. Dlatego, według niego, przy podejmowaniu decyzji konieczne jest oddzielenie polityki od sportu i kultury” — można było przeczytać na portalu środowiska, które uważa się za przedstawicieli Polaków na Litwie.

w marcu 2023 roku — Waldemar Tomaszewski bronił szkół z rosyjskim językiem nauczania, strasząc, że jeśli Polacy na Litwie zawiodą w tej sprawie, „to jutro taki sam los spotka szkoły z polskim językiem nauczania”. „Tylko razem, wspólnymi siłami, możemy przetrwać i uratować nasze szkoły” — zaznaczał Tomaszewski. Jego argumentacja jest podwójnie fatalna w skutkach: po pierwsze, zestawiał on i połączył Polaków z nacją, którą niemal cały świat uważa dziś za agresorów, po drugie: słowa te były uderzającą w Polskę prowokacją wobec Litwinów, którym wskazano, że w razie prób neutralizacji ognisk rosyjskiej propagandy i dywersji polska ludność stanie murem za Rosjanami, i że sami Polacy uważają, iż między polskimi i rosyjskimi ośrodkami edukacyjno-kulturalnymi nie ma strukturalnej różnicy.

Partia Waldemara Tomaszewskiego od 2008 roku ściśle współpracuje z Sojuszem Rosyjskim, partią reprezentującą mniejszość rosyjską na Litwie. W 2020 roku na portalu l24.lt opublikowano wywiad z Iriną Rozową z Sojuszu Rosyjskiego, była asystentką Tomaszewskiego. Tytuł — brzmiący „Litewska posłanka: Cieszę się, że rusofoby w końcu połamali sobie

zęby” — nawiązuje do zakończonego bez rezultatów dochodzenia, jakie w sprawie Rozowej i jej nieoficjalnych kontaktów z rosyjskimi dyplomatami prowadził litewski Departament Bezpieczeństwa Narodowego. „Rusofobom, którzy tak długo eksploatowali mit o rosyjskim zagrożeniu, należało kiedyś połamać zęby i cieszyć się, że tak się w końcu stało.

Za tym zwycięstwem stoi wysiłek woli i wsparcie mojego Sojuszu Rosyjskiego, a także dobrze skoordynowana, solidna obrona Akcji Wyborczej Polaków na Litwie” — informowała Rozowa w rozmowie opublikowanej na l24.lt.

Na rosyjskojęzycznej wersji portalu związanego z Tomaszewskim publikuje również jego „prawa ręka”, Rosjanin Rafael Muksinow, nagrodzony w 2016 roku przez Władimira Putina Medalem Puszkina. To człowiek, który jeszcze kilka lat temu opowiadał kremlowskiemu Sputnikowi, jak wspaniale żyło się na sowieckiej Litwie i jak wiele Litwini zawdzięczali pod względem gospodarczym Moskwie w czasach komunizmu.

W lutym 2022 roku, tuż przed rosyjską inwazją na Ukrainę, tenże Muksinow opublikował na l24.lt tekst-manifest pt. „Wartości: cena i znaczenie”, będący ideową przygrywką do nadchodzącego rosyjskiego ataku militarnego na państwo ukraińskie. Dowodził w nim, że Zachód pograża się w nihilizmie i dekadencji, i że odrzuca prawa człowieka na rzecz „posthumanizmu”.

„Niektóre kraje europejskie, za milczącą zgodą innych, dokonują otwartego przejścia od skrytej i nieśmiałej do legalnej fazy nazizmu” — oceniał Muksinow. I dodawał: „Europejskie wartości tracą swój uprzywilejowany status. Roszczenia Zachodu do uniwersalizmu jego wartości i norm w naszych czasach nie mają już wystarczających podstaw. Świat staje się wielobiegunowy i wielocywilizacyjny”. Sugerował też, że kraje europejskie powinny „budować bardziej pragmatyczne relacje zarówno z Chinami, jak i z Rosją”.

10.>>

9.>>

**ŁUKASZENKA MA POPARCIE,
UKRAINA UPADA**

W polskiej wersji portalu l24.lt również nie brakuje koncepcji zgodnych z linią Kremla. Jednym z czołowych ideologów strony jest Bogusław Rogalski, wcześniej związany z Ligą Polskich Rodzin i Młodzieżą Wszechpolską. W sierpniu 2020 roku żarliwie bronił on pozycji Alaksandra Łukaszenki, prześladowcy Polaków i dzisiejszego współtowarzysza Putina w napaści na Ukrainę. Używał do tego znanej m.in. z publicystyki Janusza Korwin-Mikkego narracji o Łukaszence jako gwarancie niezależności Białorusi od Moskwy. „Niepokoi natomiast skala protestów wzorowana po części na kijowskich majdanach. A to nie jest najlepsza droga do zmian na Białorusi, bo może zakończyć się rewolucyjnym rozlewem krwi jak na Ukrainie. Taki scenariusz byłby najgorszym z możliwych dla Białorusi, bo osłabiłby struktury państwa na tyle, że stałoby się ono łatwym łupem dla Rosji” – straszył Rogalski. Obrażał przy tym... Polskę: „Bez Łukaszenki Białoruś podryfuje na Wschód i to na dobre. Stracimy ją na dziesięciolecia, jeśli nie na zawsze. Czy to właśnie

chodzi zaślepionym zwalczaniem łukaszenkowskiego autorytaryzmu państwom, takim jak Polska?”.

Czołowy publicysta l24.lt dowodził też, że „Łukaszenka ma realne poparcie większej części społeczeństwa”, oraz że „mamy już poważny problem z upadającą i nieobliczalną Ukrainą”.

Związany z Tomaszewskim i Akcją Wyborczą Polaków na Litwie portal – przypomnijmy: jeszcze nie tak dawno dotowany przez polskie państwo – atakował również polski rząd (choćby artykuł zatytułowany „Nowy [litewski] rząd nacjonalistyczno-lewacki na własne życzenie polskiej dyplomacji?”) oraz ambasador RP na Litwie Urszulę Doroszewską. Działania tej ostatniej nazywał „skandalicznymi”. Twórcy portalu – dla własnych celów politycznych (chodziło m.in. o atak na Rafała Dzieciołowskiego, Mikołaja Falkowskiego i Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”) – publikowali też tzw. maile Dworczyka, których ujawnienie było, co już wielokrotnie opisywaliśmy, częścią rosyjskiej operacji hakerskiej „Ghostwriter”. ■

Grzegorz Wierchołowski,
redaktor naczelny
portalu niezalezna.pl
Fot. Marian Paluszkiewicz



W 2020 roku na portalu l24.lt opublikowano wywiad z Iriną Rozową z Sojuszu Rosyjskiego, była asystentką Waldemara Tomaszewskiego

**Litwa: inflacja w maju
na poziomie 10,7 proc.**

Według wstępnych obliczeń, roczna inflacja na Litwie wyniosła w maju 10,7 proc. – podała Państwowa Agencja Danych. Jednocześnie po raz pierwszy od listopada 2021 r. w maju odnotowano miesięczną deflację – na poziomie 0,1 proc. Przypomnijmy, szczyt rocznej inflacji był we wrześniu ub. r. (24,1 proc.).

Największy wpływ na wzrost rocznej inflacji w maju (w porównaniu do maja 2022 r.) miał wzrost cen produktów żywnościowych i napojów alkoholowych, mieszkań, wody, prądu, gazu, usług hotelarskich.

Wstępnie średnia roczna inflacja (za 12 ostatnich miesięcy w porównaniu z wcześniejszymi dwunastoma miesiącami) wyniosła w maju 18,4 proc.

**Emerytura zadowala
tylko 1/10 ludności**

Według sondażu przeprowadzonego przez Stowarzyszenie Litewskich Funduszy Inwestycyjnych i Emerytalnych, tylko 9 proc. mieszkańców Litwy jest zadowolonych z emerytur.

Z sondażu wynika, że większość mieszkańców Litwy (53 proc.) chciałoby emerytury podobnej do tej w Szwecji czy Skandynawii, a 41 proc. chciałoby emerytury podobnej do tej w Niemczech i Europie Zachodniej. W Szwecji w 2023 r. średnia emerytura wyniosła 1 303 euro, w Niemczech w 2022 r. – 1 152 euro, a na Litwie w marcu – 539,6 euro.

Wilnoteka.lt, zw.lt
Fot. Pixabay.com

W Wielucianach wykryto nielegalne składowisko odpadów

Honorata Adamowicz

W Wielucianach w rejonie wileńskim funkcjonariusze Departamentu Ochrony Środowiska wykryli nielegalne składowisko odpadów, na którym znajduje się 1 000 metrów sześciennych odpadów budowlanych. Wyrządzone środowisku naturalnemu szkody mogą sięgać 1,4 mln euro.

Tymczasem starosta Szaternik Władysław Starykowicz w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że firma, do której należy teren, działała legalnie.

WYSYPISKO ZOSTAŁO ODKRYTE POPRZEZ LOT ZWIADOWCZY

„Wysypisko zostało odkryte poprzez lot zwiadowczy zorganizowany przez ekologów we współpracy z Litewskimi Siłami Powietrznymi. Na podstawie dostępnych informacji na temat możliwych naruszeń ochrony środowiska oraz w celu zapobiegania nielegalnym działaniom i uniknięciu jeszcze większego negatywnego wpływu na środowisko, urzędnicy zaczęli monitorować dany teren. Analiza zebranego materiału oraz inspekcja wykazały, że działania związane z przetwarzaniem odpadów były prowadzone bez odpowiednich zezwoleń. Ponadto ekologrzy zarejestrowali, jak wywrotka przywiozła i wyrzuciła 5 metrów sześciennych odpadów. Za ten czyn pojazd został zabrany i zapadnie decyzja o jego konfiskacie” — napisano w nadesłanym komunikacie z Departamentu Ochrony Środowiska przy Ministerstwie Środowiska RL.

SZKODY OPIEWAJĄ NA 1,4 MLN EURO

Pomiary fotometryczne przeprowadzone przez bezzałogowy statek powietrzny wykazały, że na wysypisku znajduje się 1 000 metrów sześciennych odpadów. Według wstępnych danych wyrządzone środowisku naturalnemu szkody mogą sięgać 1,4 mln euro.

„Obecnie dane są systematyzowane i opracowywana jest publiczna mapa miejsc zanieczyszczonych odpadami, na której można zobaczyć wszystkie miejsca zanieczyszczone odpadami. Ta mapa będzie publicznie dostępna. Społeczeństwo będzie mogło również zaangażować się i zarejestrować na mapie zaobserwowane wysypiska śmieci” — poinformowano w komunikacie.

MONITORING I SANKCJE

Wzmocniony jest również monitoring przestrzeni wirtualnej, już w ubiegłym roku rozpoczęły się prace nad robotem internetowym (web crawlerem). Dzięki niemu będzie można wykryć nielegalne wysypiska odpadów, skanując przestrzeń online.

Za nielegalne wyrzucanie odpadów w nieprzeznaczonym na to miejscu urzędnicy Departamentu Ochrony Środowiska stosują już obowiązujące sankcje w postaci konfiskaty samochodów. W ciągu tego roku sześć pojazdów zostało skonfiskowanych nielegalnym przewoźnikom śmieci i (lub) handlarzom: pięć w Wilnie i rejonie wileńskim, jeden w rejonie wilkomierskim.

Jeśli teren zostanie uporządkowany, a odpady budowlane zostaną zlikwidowane w ciągu 40 dni, to według departamentu, firma prawdopodobnie nie będzie musiała płacić milionowych odszkodowań państwu. Szkody wyrządzone środowisku naturalnemu zostaną następnie ponownie ocenione. Obecnie trwa dochodzenie w tej sprawie.

STAROSTA NIE ZGADZA SIĘ Z ZARZUTAMI

Tymczasem starosta Szaternik Władysław Starykowicz nie zgadza się z zarzutami.

— Nie zgadzamy się z zarzutami. Te odpady leżały na ich prywatnym terytorium. Rozumiałbym, gdyby były składowane na państwowej ziemi. Nie rozumiem skąd się wzięło aż 1,4 mln euro szkody dla środowiska. Przecież to jest zwyczajny kruszec betonowy. Nie wiedzieliśmy o tym wysypisku, bo nikt z sąsiadów nie skarżył się. Wiedzieliśmy, że mieli transport, był tam parking, były ciężarówki, były koparki, czasami była góra piasku, żwiru i to wszystko. To porządna firma, która pracuje już 12 lat, płaci podatki, daje ludziom pracę — podkreśla Władysław Starykowicz. ■



Za nielegalne wyrzucanie odpadów w nieprzeznaczonym na to miejscu urzędnicy Departamentu Ochrony Środowiska stosują już obowiązujące sankcje w postaci konfiskaty samochodów **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Reforma zwiększy konkurencyjność sektora publicznego?

Ruszyła reforma służby państwowej. Inicjatorzy chcą, aby sektor publiczny był bardziej konkurencyjny z sektorem prywatnym. Ekonomista Žygimantas Mauricas uważa, że służba państwowa ma wiele wyzwań przed sobą, ale tylko wzrost wynagrodzeń problemu nie załatwi.

Antoni Radczenko

Sejm w ubiegłym tygodniu zaaprobował reformę służby państwowej. Reformę poparło 78 posłów, 2 głosowało przeciw, natomiast 45 parlamentarzystów wstrzymało się od głosu. Na pierwszym etapie reformy mają być znowelizowane 34 akty prawne.

WZROST WYNAGRODZEŃ

Reforma przewiduje między innymi podwyżkę wynagrodzeń. Od 1 lipca muszą wzrosnąć pensje sędziów, merów, a także funkcjonariuszy służby wywiadowczej i Służby Badań Specjalnych. Od 1 stycznia 2024 r. większe wynagrodzenia otrzymają posłowie i członkowie rządu. Reforma bezpośrednio nie reguluje wynagrodzeń zwykłych urzędników państwowych, tym

niemniej daje możliwość kierownikom instytucji państwowych bardziej elastycznie podchodzić do wynagrodzeń swych podwładnych. Podstawa, od której naliczana będzie pensja urzędnika, będzie wynosiła 1 785,4 euro. Dodatek do wynagrodzenia za staż zostanie zmniejszony z 30 do 20 proc. wynagrodzenia. Tym niemniej poprawka nie będzie dotyczyła osób, które już teraz mają odpowiedni staż, czyli otrzymają dodatek o wysokości 30 proc. od obecnej pensji. W odróżnieniu od lat poprzednich, co dwa lata będzie przeliczane nie podstawowe wynagrodzenie, tylko fundusz wynagrodzeniowy, który będzie musiał uwzględniać tendencje na rynku pracy. Reforma przewiduje, że nabór na służbę państwową bę-

dzie odbywał się w sposób scentralizowany poprzez Agencję Zarządzania Publicznego.

DOBRE POSUNIĘCIE, ALE POTRZEBNE TEŻ INNE ZMIANY

Starszy ekonomista banku Luminor Žygimantas Mauricas sądzi, że wybrany kierunek jest dobrym posunięciem.

— Z pewnością mamy do czynienia z mnóstwem wyzwań w sektorze publicznym. To dotyczy w dużym stopniu sektora oświaty lub ochrony zdrowia. W ostatnim czasie gospodarka bardzo mocno się rozwinęła i miało to wpływ na sektor prywatny. Ten skok ekonomiczny był o wiele większy niż to, co mamy obecnie w sektorze publicznym.

13.>>



■ Sejm zaaprobował reformę służby państwowej

12.>>

To jest naprawdę duży ból głowy, co trzeba zrobić, jakie zmiany trzeba zainicjować, aby opanować sytuację. Nie sądzę, że wzrost wynagrodzeń jest wystarczającym środkiem. Równolegle muszą być wprowadzane inne zmiany. Chodzi mi o takie problemy jak: liczba pracowników sektora publicznego, motywacja pracowników, jakość pracy. Jestem przekonany, że urzędnicy muszą być ciągle dokształceni. Powinna być większa migracja między sektorami prywatnym a publicznym. Mówiąc o wzroście wynagrodzeń, to kierunek jest prawidłowy, ale to nie ułatwi całej sprawy — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” ekspert.

WARUNKI RYNKOWE

Zdaniem premier Ingridy Šimonytė reforma pozwoli zmniejszyć różnicę w wynagrodzeniach pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym. „Konkurujemy z sektorem prywatnym, sektor prywatny rozgląda się za ludźmi, którzy pracują w administracji publicznej, którzy są kompetentni, mają doświadczenie. Generalnie dosyć łatwo się ich przekupuje. Co reforma daje służbie państwowej? Pozwoli instytucjom prowadzić politykę wynagrodzeniową zbliżoną do warunków rynkowych” — oświadczyła w rozmowie z dziennikarzami szefowa rządu.

Tymczasem minister spraw wewnętrznych Agnė Bilotaitė oświadczyła, że bez reformy po prostu za kilka lat nie będzie komu pracować w sektorze publicznym.

„Czymś oczywistym jest to, że nic nie robiąc, to nie będzie komu efektywnie rozwiązywać problemów w oświacie, służbie zdrowia i w innych, ważnych dla państwa kwestiach, bo dalej rosłaby różnica pomiędzy sektorem prywatnym a publicznym” — powiedziała przed głosowaniem polityk.

ZASTRZEŻENIA OPOZYCJI: ROZPOWSZECHNI SIĘ NEPOTYZM

Opozycja miała kilka zastrzeżeń wobec reformy. „Inwestycja w kierowników nie jest odpowied-



Jesienią ubiegłego roku MSW poinformowało, że sytuacja w sektorze publicznym jest bliska katastrofy

nim kierunkiem do polepszenia jakości w służbie państwowej. Idź, przeproś, powiedz, że będziesz lojalnym pracownikiem i będziesz mógł dalej pracować. Takie nastawienie, już dzisiaj, mają urzędnicy. Z nowelizacją ten stan jeszcze bardziej utwierdzi się” — mówił z trybuny sejmowej Viktoras Fiodorovas z Partii Pracy. Domas Griškevičius ze Związku Demokratów „W imię Litwy” dodał, że nie można się spodziewać tego, iż „kierownicy w sposób cudowny rozwiążą wszystkie problemy”.

„Życie kierowników polepszy się. Mówimy o przejrzystości, nepotyzmie i innych sprawach, że takie zachowania nie mogą mieć miejsca. Tylko teraz kierownicy stają się podobni do właścicieli spółek. Będą mogli zwiększyć wynagrodzenie na podstawie przynależności partyjnej lub relacji przyjacielskich. Powstaną bardzo dobre warunki do rozpowszechniania się nepotyzmu” — grzmiał Valius Ažuolas ze Związku Chłopów i Zielonych.

BRAK CHĘTNYCH

Jesienią ubiegłego roku MSW poinformowało, że sytuacja w sektorze publicznym jest bliska katastrofie. 50 proc. konkursów na służbę państwową nie odbywa się z powodu braku chętnych, z któ-

rych 30 proc. dotyczy stanowisk kierowniczych. Różnica w wynagrodzeniach między sektorem prywatnym a publicznym, w niektórych przypadkach, sięga nawet 40 proc. 60 proc. urzędników państwowych jest niezadowolonych ze swej pracy. Tylko 7 proc. ubiegających się o służbę państwową ma mniej niż 29 lat.

Žygimantas Mauricas uważa, że zbyt mało uwagi poświęca się efektywności pracy w sektorze publicznym.

— W przypadku sektora publicznego musimy ciągle mówić o efektywności. Porównując kraje Unii Europejskiej, liczba osób zatrudnionych w tym sektorze na Litwie jest jedną z największych, chociaż sam kraj nie jest duży. Na przykład, jeśli spojrzymy na samorządy, to widzimy, że nawet w niedużych jednostkach samorządowych mamy zatrudnionych setki osób. Widzimy w pewnych sytuacjach, że sektor publiczny staje się największym pracodawcą. To również jest pewien przechyl. Trzeba ciągle monitorować sytuację, aby ten sektor był zoptymalizowany. Nie chodzi tylko i wyłącznie o liczbę pracowników tylko o efektywność ich pracy. Bo, mówiąc o Unii Europejskiej, widzimy, że wpływ służby państwowej na gospodarkę jest duży — zaznaczył ekonomista. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Irena Mikłaszewicz: Komuniści nie widzieli wartości zabytkowej architektury sakralnej

O sowieckiej walce z architekturą sakralną rozmawiamy z historyk, polonistką, dr Ireną Mikłaszewicz.

Iłona Lewandowska: 30 maja 1950 r. w Wilnie zostały wysadzone w powietrze Trzy Krzyże autorstwa Antoniego Wiwulskiego. Większe fragmenty zniszczonego pomnika mieszkańcy miasta potajemnie zakopali pod osłoną nocy. Czy komunistyczne władze przygotowywały do tego w jakiś sposób opinię publiczną? Towarzyszyła temu jakaś kampania propagandowa?

Irena Mikłaszewicz: Wysadzenie w powietrze Trzech Krzyży było częścią prowadzonej wówczas walki z obecnością w przestrzeni publicznej krzyża w ogóle. Według postanowień władz krzyże miały całkowicie zniknąć z przestrzeni publicznej. Nie tylko z budynków państwowych, szkół czy urzędów, ale również z przestrzeni miast. Burzono więc krzyże przydrożne czy małe kapliczki. Robiono to zwykle pod osłoną nocy, po kryjomu. Po prostu miały one zniknąć. Pozostawały krzyże w wioskach, do których nie przywiązywano tak dużej uwagi. Oczywiście w takich realiach niemożliwe było, by to właśnie trzy krzyże górowały nad Wilnem. Nie był to jeszcze okres planowanej, systemowej ateizacji, ta nastąpiła nieco później, co ciekawe w okresie, który kojarzymy z polityczną odwilżą.

Jak zmieniała się w czasie polityka sowieckich władz wobec obiektów sakralnych?

Systematyczna walka z kościołami i krzyżami w miejscach publicznych rozpoczęła się w 1948 r., a więc wówczas, gdy komuniści nieco pewniej poczuli się w walce z podziemiem zbrojnym. Pierwsze lata po wojnie to właśnie zwalczanie partyzantów było centrum zainteresowania władz. Już wówczas zlikwidowano zakony, usunięto religię ze szkół. W 1954 r. przyjęta została uchwała KC KPZR



■ O sowieckiej walce z architekturą sakralną opowiada dr Irena Mikłaszewicz

„O wielkich niedociągnięciach w propagandzie naukowo-ateistycznej i środkach jej udoskonalenia”. Stwierdzono w niej, że „w wyniku aktywizacji działalności Kościoła obserwuje się zwiększenie liczby obywateli uczestniczących w obrzędach i świątach religijnych oraz pielgrzymujących do miejsc świętych”. Postanowiono więc, że te miejsca święte należy zlikwidować. Kolejna uchwała „O środkach zastosowanych w celu zapobiegania nawiedzania tzw. »miejsc świętych« przez wierzących” została przyjęta w 1959 r. Biuro KC zobowiązało wszystkie organizacje do zlikwidowania niedociągnięć. Postanowiono, by „metodą przekonywania i objaśniania prawdziwej istoty przesądów religijnych uzyskać u wierzących stopniową zgodę na likwidację tzw. miejsc świętych”. To właśnie wtedy rozpoczęła się cała kampania ateistyczna w gazetach, miejscach pracy.

Na początku lat sześćdziesiątych władze sowieckie postanowi-

ły definitywnie rozprawić się ze wszystkimi „miejscami świętymi” na Litwie, a zwłaszcza z Kalwariami i z Górą Krzyży. 4 kwietnia 1960 r. Góra Krzyży została zablokowana przez milicję, a na nią samą nocą wkroczyły oddziały wojska, zniszczono w sumie 5 tys. krzyży. Żelazne wywieziono na złom do Szawli, kamienne rozbijano na miejscu, a drewniane palono. Na koniec władze mogły wreszcie ogłosić, że „Wszystkie krzyże, jakie znajdowały się na tej górze, zostały usunięte i zniszczone, a metalowe przetopiono na złom”. Górę uznano jednak za miejsce pamięci, ustawiono na niej kamień upamiętniający Powstanie Styczniowe. W 1962 r., pod osłoną nocy, zniszczona została Kalwaria Wileńska. Zburzono wszystkie kapliczki z wyjątkiem czterech stojących najbliżej kościoła. Nieco wcześniej zdewastowano również stojącą przy Zielonym moście kapliczkę z figurą Chrystusa niosącego krzyż.

14.>>

Trzy krzyże, od których zaczęłyśmy rozmowę, to niewątpliwie obiekt wyjątkowy wśród zniszczonych w czasach sowieckich.

Nie tyle były one obiektem kultu religijnego, co ważnym elementem architektury miasta. Czy w dokumentach z okresu sowieckiego była jakakolwiek refleksja na temat wartości artystycznej poszczególnych budowli czy pomników religijnych? Czy były oceniane pod takim kątem?

Nigdzie — ani w prasie, ani dokumentach wytworzonych przez władze sowieckie, nie spotkałam się z taką refleksją. Wartości artystyczne miały przecież kapliczki kalwaryjskie, które wyburzono... Argumentu wartości artystycznej czy historycznej nie zauważano. Nie chroniono ich jako zabytki. Nie odważano się natomiast niszczyć kościołów. Co więcej, w dokumentach z początku lat 60. znalazłam informacje, że przekształcano kościół w magazyny, co gorszyło ludzi, dlatego sugerowano, że lepiej przekształcać je w obiekty kultury czy muzea. Nie zawsze jednak się do tego stosowano. W Kaplicy Suzinowej z pocz. XVIII w., która znajduje się przy kościele franciszkanów, sprzedawano przecież alkohol. ■

**Rozmawiała Ilona Lewandowska
Fot. Marian Paluszkiwicz**

TVP
WILNO



■ W 1989 r. społeczność Wilna postanowiła odbudować pomnik

LEGENDA I HISTORIA

Według legendy, na górze tej za czasów panowania księcia Olgierda umęczono siedmiu mnichów franciszkańskich. Czterech strącono do płynącej u podnóża Wilenki, zaś trzy krzyże z ciałami męczenników ustawiono na górze. Dla upamiętnienia ich męczeństwa wileńscy franciszkanie w pierwszej poł. XVII w. wzniesli na Łysej Górze trzy drewniane krzyże. W 1740 r. zmuśzałe krzyże zamieniono na nowe, które przetrwały do 1869 r. Gdy ze starości zawaliły się, władze rosyjskie nie pozwoliły ich odbudować. Dopiero w 1916 r., podczas okupacji niemieckiej, z inicjatywy księdza prałata Kazimierza Michalkiewicza, zebrano fundusze na wykonanie nowych krzyży według projektu Antoniego Wiwulskiego. W 1916 r. pomnik został ukończony. Trzy Krzyże Wiwulskiego przetrwały do 30 maja 1950 r., kiedy to decyzją władz komunistycznych zostały wysadzone w powietrze. W 1989 r. społeczność Wilna postanowiła odbudować pomnik. Krzyże, tym razem wyższe o 1,8 m., odsłonięto 14 czerwca 1989 r., poświęcił je kardynał Vincentas Sladkevičius.



■ Zniszczone miały zostać wszystkie miejsca kultu, w tym Kalwaria

W Wilnie upamiętniono Jędrzeja Śniadeckiego

Na ścianie budynku Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu odsłonięto dwujęzyczną tablicę pamiątkową poświęconą Jędrzejowi Śniadeckiemu — jednemu z najwybitniejszych polskich uczonych epoki oświecenia.

Justyna Giedrońc

Tablica pamiątkowa powstała z inicjatywy i zaangażowania Litewskiego Towarzystwa Chemików Litwy. „Bardzo brakowało takiej tablicy w Wilnie. Chciałam upamiętnić postać wielkiego uczonego, żeby ludzie mogli przeczytać o nim i go poznać. Potrafił przyciągnąć na swe wykłady rzesze studentów, jak też społeczników, którzy interesowali się nauką i chemią. Umiał opowiadać o chemii szerokiemu audytorium w szczególny sposób” — podczas uroczystości odsłonięcia mówiła Birutė Railienė, inicjatorka zawieszenia litewsko-polskiej tablicy pamiątkowej.

Do jej projektu wykorzystano rzeźbiarski portret profesora Śniadeckiego dłuta Kazimierza Jelskiego odlany przez Jana Ostrowskiego w 1863 r. Nieprzypadkowo tablicę umieszczono na murach budynku Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu. Tu uczyony wykładał chemię dla studentów Uniwersytetu Wileńskiego.

TWÓRCA PODSTAW BIOCHEMII

Polski uczyony Jędrzej Śniadecki (1768-1838) zasłynął jako twórca podstaw biochemii. „W latach 1797-1832 był profesorem uniwersytetu w Wilnie. Wykładał chemię, farmację, medycynę, urządził laboratorium chemiczne. Popierał tajne stowarzyszenie filomatów i filaretów. Po zamknięciu uniwersytetu kontynuował pracę w wileńskiej Akademii Medyko-Chirurgicznej.

AUTOR PIERWSZEGO PODRĘCZNIKA CHEMII W JĘZYKU POLSKIM

Był też autorem pierwszego podręcznika chemii na Litwie napisanego w języku polskim (1800 r.). Jego praca „Teoria jestestw organicznych” przełożona na język francuski, niemiecki i rosyjski, jest jednym z pierwszych na świecie

ciel higieny, dietyki i wychowania fizycznego. Był prekursorem pediatrii na Litwie.

WYPRZEDZAŁ WIEDZĘ NAUKOWĄ SWOICH CZASÓW

Jędrzej Śniadecki, jeden z najwybitniejszych polskich uczonych epoki oświecenia, pod wieloma względami wyprzedzał wiedzę naukową swoich czasów” — pisze w książce „Wilno. Przewodnik biograficzny” prof. Tomas Venclova.

Wybitny uczyony brał też czynny udział w życiu społecznym i kulturalnym Wilna. Był współzałożycielem i jednym z redaktorów »Dziennika Wileńskiego«, przyczynił się do założenia Towarzystwa Lekarskiego Wileńskiego, był jego pierwszym przewodniczącym.

17.>>



Jędrzej Śniadecki (1768-1838)
Fot. Wikipedia

podręczników biologii ogólnej i biochemii. Zasłynął też jako krzewi-



Litewsko-polska tablica pamiątkowa powstała z inicjatywy Litewskiego Towarzystwa Chemików Litwy

16.>>

Należał do grona założycieli Towarzystwa Szubrawców, któremu przewodniczył od 1819 r.” — pisze prof. Venclova.

Jędrzej Śniadecki zmarł w wieku 69 lat w Wilnie 11 maja 1838 r. Został pochowany na wiejskim cmentarzyku w powiecie oszmiańskim województwa wileńskiego, położonym niedaleko rodzinnego majątku Śniadeckich (obecnie Białoruś). W tym roku przypada 255. rocznica urodzin i 185. rocznica śmierci polskiego uczonego.

MIESZKAŁ W DOMU FRANKA

Śniadecki mieszkał w Wilnie w tzw. domu Franka przy ulicy Wielkiej (Didžioji 1/2). Wykłady prowadził w Sali okrągłej Kolegium Chemicznego przy ul. Andrzeja Wolana (A. Volano 2). Właśnie na murach tego budynku, w którym dziś jest siedziba Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu, odsłonięto tablicę pamiątkową.

DZIEJE BUDYNKU

Ciekawe są dzieje tego budynku, który mieści się przy jednej z najkrótszych uliczek starówki (długość

70 m). Nosi imię Andrzeja Wolana (ok. 1530/1531-1610), polsko-litewskiego pisarza, tłumacza, zwanego „papieżem kalwinów litewskich”. Był on też sekretarzem Mikołaja Radziwiłła Rudego, następnie królów: Zygmunta Augusta, Stefana Batorego, Zygmunta III.

W miejscu obecnego gmachu ministerstwa w XVI wieku stał pałac Hornostaja, należący później do Radziwiłła Rudego. Przekazał on posesję ewangelikom reformowanym. Budynek został częściowo zniszczony przez katolików, obwiniających ewangelików o ostrzał pobliskiego kościoła pw. św. Michała. Wielokrotnie go przebudowano pod kierunkiem znanych architektów wileńskich m.in. Michała Szulca i Juliusza Kłosa. W XIX w. pałac należał do Kolegium Chemicznego Uniwersytetu Wileńskiego. Wielka, okrągła dwupiętrowa sala wykładowa została zbudowana specjalnie dla wykładow Jędrzeja Śniadeckiego. Na piętrze natomiast było mieszkanie i pracownia znanego artysty malarza Franciszka Smuglewicza. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO



Śniadecki wykładał w Sali okrągłej Kolegium Chemicznego przy ul. Andrzeja Wolana (A. Volano 2)

Rzadkie brzany w Wilii i Świętej



W tym tygodniu zakończono prace związane z zarybieniem litewskich rzek brzaną (lit. ūsorius) — po 9 tys. sztuk narybku wpuszczono do Wilii w rej. trockim i Świętej w rej. oniksztyńskim. Ostatnio w niektórych rzekach kraju zmniejszyła się liczba tych ryb, dlatego konieczne jest ich uzupełnienie — informuje Służba Rybołówstwa.

Od kilku lat z rządu czynione są próby przywrócenia zasobów brzany w litewskich rzekach. Te wybredne ryby są sztucznie hodowane w Wace Trockiej. W 2019 r. 4 tys. sztuk narybku zostały po raz pierwszy wypuszczone do rzeki Wilia. W 2021 r. dokonano tego ponownie. W ubiegłym roku litewskie rzeki wzbogaciły się o 6 tys. sztuk brzany. Liczba wypuszczanego w tym roku narybku jest trzykrotnie większa.

Brzana (łac. *Barbus barbus*) — gatunek słodkowodnej ryby z rodziny karpowatych. Lubi szybki nurt i żyje na dnie, dlatego jest wyzwaniem nawet dla doświadczonego wędkarza. Brzana żyje do 15 lat, rośnie dość szybko. Najczęściej łowione ryby mierzą 60-70 cm i ważą 2-3 kilogramy, ale trafiają się też okazy dochodzące do 90 cm i osiągające nawet do 12 kg wagi.

Sama natura chroni te ryby — ich ikra jest trująca, więc nie warto się nią delectować.

L24.lt

Fot. FB/Žuvininkystės tarnyba

„Ukraińcy wiedzą, że to język okupanta”. O dekonstrukcji państwowości Ukrainy (cz. 2)

Rosja ma teraz narrację „dlaczego wy Ukraińcy nas atakujecie? Przecież jesteśmy jednym narodem, »sowieckimi ludami!«”. O tym rozmawiamy w drugiej części wywiadu z prof. dr. hab. Marcinem Orzechowskim z Instytutu Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie Uniwersytetu Szczecińskiego.

Leszek Wątróbski: I wreszcie ten imperialny ekspansjonizm odbywa się na płaszczyźnie informacyjnej poprzez podawanie zazwyczaj nieprawdziwych informacji...

Marcin Orzechowski: ...mających na celu wprowadzenie w błąd swojej opinii publicznej oraz międzynarodowej. Ciekawa była również sprawa Partii Regionów — określanej jako ugrupowanie prorosyjskie. Jej wieloletnimi liderami byli były premier Mykoła Azarow oraz były premier i prezydent Wiktor Janukowycz, którzy w roku 2014, po wydarzeniach Euromajdanu, uciekli do Rosji. I ten prorosyjski wschód Ukrainy z Noworosją — historyczną krainą położoną na terenie dzisiejszej południowo-wschodniej Ukrainy, Mołdawii i wreszcie separatystycznego Naddniestrza — to tereny, którymi Federacja Rosyjska jest ciągle zainteresowana. Wszystkie te działania nazywam monitoringiem politycznym, pomagającym w realizacji interesów rosyjskich w Ukrainie.

Tak działa się od roku 2014 — czyli od zajęcia Krymu i federalizacji Donbasu...

...kiedy naruszono jeden z podstawowych elementów suwerenności czyli integralność terytorialną. Była to powtórka z Naddniestrza, Abchazji i Osetii. Wspomnę tu raz jeszcze o Krymie, który bardzo szybko po pseudo-referendum stał się częścią składową Federacji Rosyjskiej. Taka szybka intensyfikacja działań rosyjskich rozbijała integralność Ukrainy i prowadzi do zawłaszczania jej kolejnych terytoriów. Taka właśnie dekonstrukcja ukraińskiej państwowości miała zacząć przebiegać jeszcze szybciej w stronę dalszego zawłaszczania nowych terytoriów. Jasne było, że



■ Prof. dr hab. Marcin Orzechowski

kiedy ten separatystyczny Donbas Rosja przejmie, to zdobędzie lądowe połączenie z Krymem.

W czerwcu 2015 r. pojawiły się scenariusze, opracowane przez amerykańską agencję analityczno-wywiadowczą „Stratfor”, dotyczące potencjalnego rozwoju wydarzeń we wschodniej Ukrainie w kontekście neoimperialnej strategii działań militarnych podejmowanych przez prorosyjskie siły separatystyczne wspierane przez żołnierzy armii rosyjskiej. Scenariusze te wpisują się we wspomnianą wyżej strategię „zbierania ziem”. Wariant pierwszy, nazwany Land bridge scenario, zakłada możliwość przejścia przez separatystów takich terytoriów, które umożliwiłyby utworzenie korytarza lądowego łączącego terytorium Federacji Rosyjskiej z Krymem. Chodzi tu przede wszystkim o takie poszerzenie frontu toczących się walk, aby zapewnić sobie możliwość dostarczania wody pitnej dla Krymu z Dniepru i innych rzek znajdujących się na tych terenach. Wariant drugi, pod nazwą: Coastal scenario, uwzględniał moż-

liwość stworzenia korytarza lądowego aż do Naddniestrza, czyli de facto opanowanie całego północnego wybrzeża Morza Czarnego łącznie z Odessą. Z geostrategicznego punktu widzenia dla Federacji Rosyjskiej byłby to wariant bardzo korzystny, łączący praktycznie w jedną całość dwa „separatystyczne obszary” — Naddniestrza oraz tzw. „Małorosji”. Trzeci scenariusz nazwany Eastern Ukraine scenario odnosi się do odwrócenia wschodniej części Ukrainy od reszty państwa i stworzenie nowego podmiotu w stosunkach międzynarodowych. Wymagałoby to przejścia i opanowania terytorium o powierzchni 222,740 tys. km kw, przesunięcia działań militarnych w kierunku południowo-zachodnim o ok. 402 km, co wymagałoby zaangażowania od 91 do 135 tys. żołnierzy.

Most Krymski to jedna rzecz, a lądowe połączenie to druga sprawa...

...tu na przeszkodzie stanęła przeprawa przez Cieśninę Kerczeńską oraz budowa grobli od Półwyspu Tamańskiego, co wywołało, rozpoczęty jeszcze we wrześniu 2003 r., spór polityczny pomiędzy Ukrainą a Rosją o przynależność terytorialną Wyspy Tuzła leżącej w Cieśninie Kerczeńskiej. Już wtedy Rosjanie myśleli o budowie grobli krymskiej, bo potrzebny im był korytarz lądowy od Donbasu na Krym. Amerykanie nazywają ten korytarz land bridge. Potrzebne było też wybrzeże łączące Donbas z Krymem. Land bridge odnosił się już do przesunięcia postępującej inwazji od Donbasu w stronę Krymu, ale i z Odessy w kierunku Naddniestrza.

Chodziło o połączenie dwóch separatystycznych tworów i otoczenia w ten sposób całego północnego wybrzeża Morza Czarnego.

18.>>

Był też scenariusz Eastern Europe, który dotyczył uruchomienia działań Federacji Rosyjskiej, które miały objąć tereny do Dniepru z Kijowem — czyli całą wschodnią Ukrainę. I te wszystkie scenariusze zostały w praktyce zastosowane po 24 lutego 2022 r.

Natomiast żaden ze scenariuszy nie zawierał elementu związanego z przemieszczeniem wojsk na terytorium Białorusi...

...czy uderzenia z tego kraju na Ukrainę. Przypomnijmy, że pierwsze wersje tych scenariuszy były tworzone od roku 2015. Nie sprawdziły się też scenariusze, które zakładały, że wojska rosyjskie zajmą Kijów w trzy dni i będzie po sprawie. I że społeczeństwo ukraińskie będzie witało wojska rosyjskie kwiatami uważając ich za wyzwolicieli. Rosjanie nie docenili jednak konsolidacji społeczeństwa ukraińskiego, że jeden i drugi Majdan, to nie był żaden przypadek. Zawiodła też propaganda tzw. ruskiego miru, w którym język miał być wyznacznikiem tego, że wszyscy obywatele mówiący po rosyjsku są uznawani za Rosjan. To się w Ukrainie nie sprawdziło. Zadziałała skutecznie samoidentyfikacja. Teraz jest taka narracja w Rosji, która

mówi: czemu wy Ukraińcy nas atakujecie, przecież jesteście jednym narodem — „sowieckimi ludami”? I w świadomości przeciętnego Rosjanina pojawia się czasem słowo „ruskie” a nie „sowieckie”. Wielu też rosyjskich żołnierzy zatrzymanych w Ukrainie nie wiedziało, dokąd ich wysłano. Oni wierzyli, że są na ćwiczeniach albo że przyjechali tu, aby wyzwolić miejscową ludność od Amerykanów. Takie pranie mózgow zgotowali im ich dowódcy.

Jak dzisiaj wyglądają stosunki ukraińsko-rosyjskie?

Nastąpiły naprawdę duże zmiany. Widać to nawet po Ukraińcach, którzy przyjechali do Polski jeszcze przed 24 lutego ubiegłego roku — czyli przed wybuchem wojny. Nadal używają języka rosyjskiego, ale mają świadomość, że to jest język okupanta i wroga. I myślę, że ta tendencja będzie się nadal utrzymywała. Taki stan rzeczy generuje przecież sytuacja panująca dziś w Ukrainie, gdzie nadal najeżdźcy dokonują licznych zbrodni. Dziś ukraińska samoidentyfikacja posiada wiele wyznaczników, a język jest jednym z nich. A im młodsze pokolenie, tym łatwiej, bo zmiana statusu języka rosyjskiego nie była od razu tak legislacyjnie osadzona, ale rosyjskich firm z ukraińskimi

napisami było dużo już kilkanaście lat temu. A dziś wszystko, co kojarzy się z Rosją, jest odrzucane przez społeczeństwo — począwszy od języka poprzez całą kulturę.

Dzisiaj ta dekonstrukcja państwowości na wszystkich wymienionych poziomach, także próba tej ciągłej propagandy i dezinformacji, sączonej całodobowo poprzez globalny zasięg Russia Today czy aktualne przewodnictwo Rosji w Radzie Bezpieczeństwa ONZ jest nie do przyjęcia. Ten neoimperialny autorytaryzm, jeszcze umocniony po ostatniej reformie konstytucyjnej w okresie pandemicznym, polegający na wyzerowaniu liczby kadencji urzędującego prezydenta, doprowadził do stworzenia systemu super prezydenckiego — a nie demokratycznego. Jest to pewien chichot historii. Człowiek, który obejmował funkcję prezydenta FR i miał być twarzą nowej Rosji, tak naprawdę zaczyna przypominać pierwszych sekretarzy KPZR, którzy dawali pokaz sił witalnych wchodząc o własnych siłach na mównicę. Gdyby więc do roku 2036 Putin miał urzędować na Kremlu, to ile będzie miał wówczas lat i w jakiej będzie formie decyzyjnej? ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Fot. autor



■ Zapalenie świeczek ku czci tych, którzy zginęli w walce z rosyjskimi okupantami

Propozycja innego wyliczania „urlopowych”: na podstawie rocznej średniej

Honorata Adamowicz

Przedsiębiorcy proponują naliczanie wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy na podstawie średniej pensji z ostatnich dwunastu miesięcy, a nie trzech — jak to jest obecnie.

Stowarzyszenie Litewskiej Konfederacji Pracodawców także uważa, że naliczanie wypłat urlopowych za dwanaście miesięcy jest bardziej korzystne dla pracowników. Tymczasem przedstawiciele związków zawodowych mają w tej kwestii wątpliwości i proponują kontynuację dyskusji.

— Uważamy, że należy zmienić procedurę naliczania wypłat urlopowych. Zwłaszcza teraz, gdy mamy recesję. Wiele firm w ostatnich miesiącach otrzymuje mniej zamówień, a więc pracownicy mają mniej pracy, co prowadzi do niższych wynagrodzeń. Według obecnego systemu naliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy pracownicy otrzymują mniej, co jest niesprawiedliwe, ponieważ gdyby urlopowe były naliczane za dwanaście miesięcy — mogliby otrzymać więcej — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Dalius Gedvilas, wiceprezes Konfederacji Przemysłowców Litwy.

NADUŻYWANIE MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA WYŻSZYCH WYPŁAT

Jak mówi Gedvilas, sytuacja jest niejednoznaczna, ponieważ niektórzy pracownicy nadużywają możliwości uzyskania większych wypłat urlopowych.

— Niektórzy pracownicy, gdy w ciągu trzech miesięcy otrzymują większe wynagrodzenie, na przykład otrzymują jakieś jednorazowe wypłaty albo jeśli wrócili z zagranicy, gdzie średnia płaca była większa, to od razu chcą wziąć urlop, żeby „urlopowe” były większe. W tej sytuacji pracodawcy czują się zakładnikami pracowników, ponieważ jeżeli odmówią, pracownik może wyjść z pracy — zaznaczył rozmówca.



Na wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy człowiek pracuje przez dwanaście, a nie trzy miesiące w roku **Fot. Marian Paluszkiewicz**

WZOROWANIE SIĘ NA KRAJACH SKANDYNAWSKICH

Gedvilas proponuje wzorować się na krajach skandynawskich, gdzie dni urlopowe są naliczane za dwanaście miesięcy i zalegalizować na Litwie 12-miesięczny okres naliczania wypłat urlopowych. Natomiast jeśli pracownik jest zatrudniony w organizacji przez krótszy czas, wynagrodzenie urlopowe powinno być naliczane na podstawie średniej całkowitego, przepracowanego czasu.

Aurelija Maldutyte, wiceprezes Litewskiej Konfederacji Pracodawców, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że naliczanie wypłat urlopowych za dwanaście miesięcy jest bardziej logiczne i bardziej opłacalne dla pracowników.

— Zgadzamy się, żeby urlopowe były naliczane za dwanaście miesięcy pracy. Na wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy przecież człowiek pracuje przez dwanaście, a nie trzy miesiące w roku. Wielu pracowników jest niezadowolonych z tego powodu. Większość urlopy bierze latem, a w ciągu ostatnich trzech miesięcy może otrzymywać niższe wynagrodzenie. Tymczasem w ciągu roku mógł przecież otrzymywać jakieś premie, dodatki — i one wg obecnego systemu nie zostają wliczone. Tym bardziej teraz mamy takie niepewne czasy, kiedy w każdym momencie może zmniejszyć się nakład pracy i oczywiście mniejsze będą wypłaty, a tak, jeżeli urlopowe będą naliczane za rok, to człowiek będzie zabezpieczony — zaznaczyła Aurelija Maldutyte. ■

Jak są naliczane urlopowe obecnie?

Pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę mają prawo do 20 dni roboczych urlopu wypoczynkowego rocznie. Liczba dni urlopowych może być różna w różnych miesiącach ze względu na procedurę ich obliczania. Wysokość wynagrodzenia urlopowego zależy od średniej z wynagrodzenia z ostatnich trzech miesięcy oraz liczby dni roboczych w tych miesiącach, licząc okres przed rozpoczęciem urlopu. Średnie wynagrodzenie obejmuje wszystkie premie związane z wykonywaniem pracy w ciągu roku. Urlopowe muszą być wypłacone przed początkiem urlopu.

Uwaga na mylące etykiety!

Aleksander Borowik

Każdy towar powinien mieć swój „paszport” — etykietkę z informacją o kraju pochodzenia, datą ważności i — co najważniejsze — spisem zawartości. Etykietowanie składu produktów spożywczych jest ważne nie tylko po to, aby konsumenci wiedzieli, jakie surowce zostały użyte do produkcji.

Aleksandra Fedotova, doradczyni kancelarii adwokackiej TGS Baltic, opowiedziała nam o najczęstszych naruszeniach w branży spożywczej.

— Wszystkie produkty żywnościowe są w mniejszym lub większym stopniu związane ze zdrowiem konsumentów, dlatego bardzo ważne jest, aby na rynek trafiała wyłącznie żywność wysokiej jakości, bezpieczna do spożycia — mówi na wstępie Aleksandra Fedotova.

MASŁO... TRUFLOWE!

Już praktycznie zostały usunięte towary, z niby najwyższej półki, reklamowane jako np. „masło czekoladowe” czy „masło truflowe” i inne z podobnymi mylącymi nazwami.

Zgodnie z wymaganiami takie produkty powinny być nazywane „kremem czekoladowym” lub „masłem z truflami” i tak dalej. Poza tym powinny być podane konkretne składniki i ich procent w produkcji.

Ciekawe, ile „0,00...” będzie wskazane obok najdroższych grzybów świata?

GRUNT TO KLASA

Oznaczenia dla produktów mięsnych, takie jak najwyższa, pierwsza i druga klasa, są również związane ze składem produktu.

W zależności od gatunku dopuszcza się inną ilość białka mięsnego bez białka tkanki łącznej, wilgoci i tłuszczu. Ograniczone

Już niby minęły czasy Dzikiego Zachodu, kiedy sklepowy klient był nabijany w butelkę niemal na każdym kroku, ale jak się okazuje — resztki oszustwa jeszcze się zdarzają. Uważajcie!

jest również stosowanie substytutów (zamienników) mięsa i skrobi.

Z kolei, jeśli produkt jest najwyższej jakości, oznacza to, że do jego produkcji nie użyto krwi, białkowych substytutów mięsa, wypełniaczy spożywczych oraz mięsa odkostnionego mechanicznie.

KIEŁBASA „DOCHTARSKAJA”

W najwyższej jakości gotowanych kiełbasach mlecznych (u nas w tzw. doktorskich, daktariška, w Polsce — lekarskich) dopuszcza się użycie nie więcej niż 3 proc. mleka i jajka w proszku.

Wyroby mięsne wyprodukowane poza granicami Litwy muszą być oznaczone napisem „niestandardowe”.

Kontrole są rygorystyczne — żądana jest specyfikacja techniczna produktu i całej receptury.

Jeżeli produkt został już wprowadzony do obrotu, można nakazać jego zwrot, czasowe wstrzymanie dostaw i usunięcie oznakowania wprowadzającego w

błąd. Za wykryte naruszenia mogą zostać nałożone nie tylko określone sankcje, takie jak wstrzymanie dostaw produktu na rynek, ale również kary pieniężne.

ZA ŚMIERĆ KLIENTA...

Jeżeli wykryte naruszenie nie ma związku z bezpieczeństwem żywności, to być może tylko osoba odpowiedzialna w firmie zostanie pociągnięta do odpowiedzialności administracyjnej. Grzywna do 600 euro.

Gdyby takie naruszenie zostało uznane za fałszowanie żywności lub dostarczanie sfałszowanej żywności na rynek, odpowiedzialność spadłaby na firmę, a wysokość sankcji wyniesie od 3 do 20 tys. euro.

— Jeśli sprawa zakończyła się śmiercią użytkownika, przyznawana jest maksymalna grzywna w wysokości 15 proc. od rocznego dochodu brutto uzyskanego w roku poprzednim, a która nie może być mniejsza niż 7 tys. euro i nie większa niż 100 tys. euro — zaznacza Aleksandra Fedotova. ■



■ I co tu mamy drobnym druczkiem? Fot. Marian Paluszkiwicz

Polowanie na kreta – wymuszona „rozrywka” ogrodnika

Aleksander Borowik

Stanisław jest właścicielem podwileńskiej, prawie półhektarowej działki z domem, sadem, ogrodem i przepięknymi łączkami oraz trawnikami. Ale beztrudnie i szczęśliwie początkowo życie ogrodnika-sadownika, zostało brutalnie wywrócone do góry nogami, kiedy pojawił się nieoczekiwane nieproszony sąsiad – kret. I takie wymuszone współzycie zmusiło Stanisława do – zawodowego już teraz, polowania na krety. Twierdzi, że wie wszystko o życiu tych gryzoni, jak też zna wszystkie sposoby na ich unieszkodliwienie, tudzież – unicestwienie.

ZŁOWROGIE ZNAKI...

— Gdy tylko nadchodzi wiosna i wszystko się zazieleni, na trawnikach i łączkach szybko wyrastają kopce wyburzonej ziemi. To znak, że rozpoczął się sezon aktywności kretów! — tak zaczyna swoją, mrozącą krew w żyłach, opowieść...

— Praktycznie jedynym sposobem na upolowanie kreta jest złapanie go w pułapkę. Wszystkie inne urządzenia, które są obecnie sprzedawane, np. odstraszacze elektryczne, to tylko półśrodki. A trucizny wcale na niego nie działają, bo je po prostu omija — mówi Stanisław z kilkudziesięcioletnim doświadczeniem polowania na tę podziemną zwierzynę i... dochodowej pracy kretoląpa.

ŚLEDZIE, EKSKREMENTY...

Aby ustrzec się przed tą zarazą z piekła rodem, ludzie uciekają się czasami do najbardziej szalonych sposobów. Z desperacji wkładają do kretowisk poćwiartowane w dzwonki śledzie, zasypują je ekskrementami i dolewają „salarki”,

kret — ponury górnik żywnych podziemi. Żarłocznie szukając pożywienia, w ciągu jednej nocy potrafi wyryć kilkunastometrowe tunele z kilogramami wyrzuconej ziemi na trawę, zadbanej przez człowieka łączki...

ale nic nie działa, bo krety omijają wszystko i nadal robią swoje.

— I ja, na początku walki z tym nieszczęściem, wykorzystywałem wszystkie ludowe sposoby. Było łanie moczu do dziur kreta, wkładanie kawałków karbidu, a nawet „pompowanie” dymu z rury wydechowej samochodu! — śmieje się sam z siebie Stanisław, który do labiryntów kreta wkopywał też pułapki — 3-litrowe słoiki, do których złapał nawet kilka gryzoni.

BUTELKI... KOT!

— Ludzie na słupki w ogrodzeniu albo patykach w ziemi, nadzieją puste plastikowe butelki, żeby te swym terkotaniem odstraszały nieproszonych gości. Owszem, sposób to łatwy w wykonaniu, ale ohydnie nieestetyczny. Jeżeli już, to lepiej ustawić dziecięce kolorowe wiatraczki — ładnie i spokojnie dla... swego sumienia — mówi domorosły kretoląpa.

Sprzęt do polowania

Rękawiczki gumowe.....od 3 euro
Mała łopatka-saperka.....od 10 euro
Pułapki-potrząski rurkowe..7-15 euro
Kolorowe wiatraczki.....2-3 euro
Ultradźwiękowe wibratory:
na baterie..... od 10 euro
na słoneczne ogniwa.....od 18 euro

Aha, jest jeszcze jeden dobry sposób: kot — naturalny wróg kreta, ale leniwie dobrowolny pomocnik. Najlepiej, kiedy zmusi się go do polowania i na noc nie wpuści do domu...

LEGOWISKO I SPIŻARNIA

Tradycją jest mieć na działce skrzynię do kompostu, gdzie są wyrzucane wszelkie śmieci ogrodnicze, a przede wszystkim chwasty, które gniją i... ogrzewają ziemię.

23.>>



Praktycznie jedynym sposobem upolowaniem kreta jest złapanie go w pułapkę... Fot. Pixabay.com

23.>>

— I tam jest idealne miejsce dla zamieszkania i plenienia się kreta — zdradza podstawowy sekret egzystencji tych gryzoni Stanisław. — Kret swój dom ma na głębokości około 2,5 metra. Ciemno tam i cicho, co lubi bardzo kret, bo ma szatańsko wyuczony słuch.

W podziemnym gnieździe z mchu i trawy jest też spiżarnia, w której gromadzi do kilkuset żywych, unieruchomionych dżdźownic, z umiejętnie podciętymi zwojami nerwowymi. Samica rodzi 2-7 młodych rocznie.

ILE WYDAŁEM PIENIĘDZY...

— Pierwsze słowa osoby, która do mnie dzwoni: «Panie, wypróbowałem wszystko... I nie masz pan pojęcia, ile wydałem na to pieniędzy!» — opowiada Stanisław.

Za pierwszą wizytę, rozpoznanie terenu i ustawienie kilku pułapek, bierze niedrogo — 50 euro plus wydatki na sprzęt. Potem, dla utrwalenia sukcesu, należy zamontować elektroniczne urządzenia odstraszaające i czekać... Na telefon od wystraszonego sąsiada, do którego uciekł wygoniony kret.

— No i jest kolejny klient! — śmieje się zadowolony kretolap.

ZACZYNAĆ OD SIATKI

Pierwszy środek zapobiegawczy przeciw kretom to siatka przed założeniem trawnika. Ma kwadratowe oczka o optymalnym rozmiarze 16 mm x 16 mm. Dzięki temu pozwala na naturalny rozrost systemu korzeniowego trawy i roślin, jednocześnie stabilizując i wzmacniając podłoże.

Ale to dość kosztowna przyjemność — ok. 1 euro za 1 mkw. zabezpieczenia.

NA FUTRO TEŚCIOWEJ

U nas występuje kret europejski (talpa europaea). Masa walcowatego ciała — do 120 g, długość do 20 cm, ma 44 zęby! Sierść czarna, charakteryzująca się wyjątkową gęstością włosów, przy dotknięciu dające wrażenie „aksamitnych”. Nie tak dawno kret został usunięty z Czerwonej Księgi.



■ Rys. Władysław Mickiewicz

— Teraz więc można wykorzystać go np. na... prezent dla teściowej! Bo ciągnie swój do swego! — śmieje się złośliwie Stanisław.

Futra z kretów należały do najdroższych produktów ostatniego stulecia i były bardziej luksusowe niż futra innych zwierząt o miękkim futrze.

— Skóry z kretów kupowano i przetwarzano najpierw na Litwie, a potem transportowano je na Łotwę, gdzie szyto z nich futra — Stanisław tylko słyszał o tym, ale sam ani myślał zająć się tym „biznesem” — toż to ile kretów trzeba złapać!

ILE W TYM ROKU?

Jak dużej populacji tych gryzoni możemy spodziewać się w tym roku?

— Zależy to od tego, jaka jest wiosna. Kiedy jest bardzo wodnisto i łąki

są zalane, to krety lubią takie miejsca, bo dżdźownic jest dużo. W tym roku jest sucho, ale jeśli kretów nie wytępi się mechanicznie, to będą nadal tylko się rozmnażać — prognozuje Stanisław.

ŚPIEWALI GÓRALE...

Tu na razie jest ściernisko/Ale będzie San Francisco/A tam, gdzie to kretowisko/Będzie stał mój bank... — śpiewa Golec uOrkiestra.

— Chyba im też krety znalazły w ich górach tak głęboko pod skórę, że nawet napisali o tym piosenkę! — żartuje z popularnych piosenkarzy-górali, ale na poważnie dodaje:

— Planuję wydać książkę-przewodnik o kretach. Ludziom na pewno się przyda, bo tacy nieprzyjemni sąsiedzi będą chyba zawsze... ■

Najlepszy sposób...

Mój dobry przyjaciel, też z „zawodu” myśliwy na krety, podzielił się kiedyś swoim sposobem walki z tym utrapieniem.

„W sobotę rano idę do ogrodu rozkoszować się swoją szmaragdową łączką jak z bajki. Ale słuchając anielskiego świergotu ptaków, leniwie wpatrując się w tańce motyli, często... mam wymioty! Widzę tu i tam stożkowate kupy wyrtej ziemi, po wiadomo kim — krecie” — opowiada z bólem serca Robert.

A wówczas, mimo wszystko, robi sobie dobrze:

„Wygodnie układam się w hamaku między drzewami, do ręki biorę puszkę piwa i kontempluję”... — marzycielsko przypomina błogie chwile w swoim prywatnym raj. — Jedno piwo, potem drugie... i już się robi jak w piosence Don't Worry, Be Happy. Nie martw się i bądź szczęśliwy!

KOLOROWEGO DNIA DZIECKA



**Mali i duzi, wszyscy jesteście dziećmi
– 1 czerwca obchodzimy swoje święto – Dzień Dziecka**

Dzieci potrzebują poczucia, że dorośli - rodzice - robią coś dla nich, bo lubią spędzać z nimi czas: **Dzień Dziecka** to doskonała okazja, aby być razem. Nie trzeba wydawać fortuny, nie trzeba kupować najdroższych zabawek. Trzeba - włożyć trochę wysiłku w przygotowania, by **TEN DZIEŃ** był naprawdę niezwykły, wspaniały i niezapomniany.

Żeby świat szczęśliwy był.

Międzynarodowy Dzień Dziecka to święto wszystkich dzieci na całym świecie. Na Litwie, jak i w Polsce oraz innych krajach bałtyckich obchodzone jest 1 czerwca od roku 1952. Jego inicjatorem była organizacja zwana The International Union for Protection of Childhood, której celem było zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom z całego świata. Nie we wszystkich krajach świata święto obchodzone jest tego samego dnia:

* ONZ obchodzi swój Dzień Dziecka 20 listopada w rocznicę uchwalenia Deklaracji Praw Dziecka.

* Francuski odpowiednik Dnia Dziecka to Święto rodziny, celebrowane 6 stycznia.

* Japońscy chłopcy świętują 5 maja, a dziewczynki 3 marca. W dniu chłopca przed swoimi domami Japończycy wywieszają zrobione z papieru karpie (zwane Koinobori albo Satsuki-Nobori) symbolizujące rodziców - ojciec to karp czarny, matka - czerwony, niebieski karp symbolizuje syna, ilość karpie niebieskich wskazuje na liczbę potomków męskich w danej rodzinie! Siła płynących pod prąd karpie kojarzona jest z chłopcami.

* Swoje święto w Turcji dzieci obchodzą 23 kwietnia.

*Czy wy wiecie, czy wy wiecie,
Ile dzieci jest na świecie?
Kto by to policzyć mógł
Tyle serc, i rąk, i nóg?
A choć dzieci jest tak dużo,
Wszystkie wspólnej sprawie służą,
Wszystkie pragną z całych sił,
Żeby świat szczęśliwy był.*

DZIEŃ DZIECKA

KOLOROWEGO DNIA DZIECKA



Dnia czerwca pierwszym dzieckiem można nazwać każdego!

Kochani rodzice! Pomyślcie, jak moglibyście uszczęśliwić tego dnia nie tylko swoje dzieci, ale też samych siebie!
Kochane dzieci! Jeżeli rodzice nie bardzo wiedzą, co Was ucieszyłoby, podpowiedzcie im

Pomysły na świętowanie Dnia Dziecka

* **Śniadanie do łóżka** – domowe przysmaki własnoręcznie przygotowane przez mamę i tatę, podane na pięknie nakrytej tacy to miły początek tego szczególnego dnia.

* **Wycieczka rowerowa** – koniecznie całą rodziną. Może w okolicy są jakieś piękne miejsca. Częste postoje można urozmaicić liścikami, obrazkami lub małymi prezencikami ukrytymi wcześniej na trasie wycieczki.

* **Piknik** – wystarczy koc, kosz piknikowy pełen ulubionych smakołyków i jakaś łączka albo leśna polana. W zależności od zainteresowań i wieku dzieci atrakcją może być turlanie się po trawie, zapasy z tatą, wążenie na drzewa, gra w piłkę, obserwowanie robaczek przez lupę albo podglądanie ptaków przez lornetkę.

* **Puszczanie latawców** – najpierw trzeba je wspólnie zrobić – dwie skrzyżowane lekkie listewki, półprzezroczysta kalka z pięknym malowidłem, długi kolorowy ogon. Potrzebny będzie też kawałek otwartej przestrzeni, trochę wiatru i znakomita zabawa gwarantowana.

* **Wyprawa na basen** – wylupę w wodzie z mamą i tatą to duża frajda. Dla malutkich dzieci

warto wybrać basen z cieplejszą wodą, starszym spodobać się zjeżdżalnie i wodospady.

* **Dom w namiocie** – namiot możemy rozbić we własnym ogrodzie, u dziadków, na działce. Dla starszych dzieci atrakcją będzie spanie w namiocie na materacach i w śpiworach oraz (to duże wyzwanie) gotowanie na ognisku i inne traperskie przyjemności, np. zbieranie chrustu.

* **Podchody** – warto je zorganizować z zaprzyjaźnionymi dziećmi i ich rodzicami. Ważne, żeby starannie przygotować trasę i dostosować stopień trudności do wieku i temperatury dzieci. Im młodsze maluchy, tym częściej zaplanujemy postoje, znaki, wskazówki i inne atrakcje.

* **Wyprawa po skarb** – do drewnianego kufereka pakujemy skarby – mogą to być np. duże, kolorowe korale z hinduskiego sklepu kupowane na sztuki, półszlachetne kamienie, muszle. W wersji dla młodszych dzieci zakopujemy kuferek w ogrodzie lub na działce i wręczamy piękną, stylizowaną mapę z oznaczoną drogą prowadzącą do skarbu oraz różnymi zadaniami, przygodami i utrudnieniami. Starszym dzieciom można zorganizować dłuższą wyprawę, np. do najbliższej leśniczówki, gdzie

wcześniej, w porozumieniu z leśniczym, zakopaliśmy skarby.

* **Wycieczka w nieznanne** – przyjemność dla trochę starszych. Wstajemy rano i wyruszamy samochodem lub pociągiem, trzymając w tajemnicy cel podróży.

* **Wielki bal** – szczegóły i oprawa zależą od inwencji – można np. zrobić bal przebierańców, na który dorośli przebiorą się za dzieci, a dzieci za dorosłych. Można zbudować z kartonowych pudeł zamek i przebrać balowiczów za rycerzy, księżniczki i smoki albo (dla najmłodszych) pobawić się w farmę, dżunglę lub podwodny świat, poprzebierać maluchy i dorosłych za różne zwierzaki i balować w zaimprovizowanej obórcie, wśród lian lub w gąszczach wodorostów.

* **Teatrzyk domowy** – rodzice przygotowują inscenizację jakiejś bajki z prawdziwymi kostiumami i dekoracjami. Dzieci na widowni, rodzice na scenie, no i oczywiście bilety, programy, szatnia z numerkami...

* **Ognisko** – to dobre, uspokajające zakończenie dnia pełnego wrażeń. Można przygotować różne przysmaki do pieczenia (szaszłyki, kartofle, kielbaski), można po prostu posiedzieć, porozmawiać, pośpiewać piosenki, popatrzeć w gwiazdy.



Wściekła jaszczurka siedziała w toalecie



58-latek z Florydy ma za sobą traumatyczne przeżycie. Chciał jedynie skorzystać z toalety w swoim domu, kiedy to w muszli klozetowej zastał... syczącą na niego iguanę. Samodzielnie wyniósł ją na zewnątrz. John Riddle, 58-latek z Florydy, chciał zwyczajnie skorzystać z toalety w swoim domu. Nie spodziewał się jednak, że będzie tam czekać na niego gość. W muszli klozetowej znalazł iguanę, która zaczęła nerwowo syczeć w stronę mężczyzny. Mimo stresującej sytuacji, John zachował zimną krew. Wziął siatkę, której używa do czyszczenia basenu i za jej pomocą wyniósł gada na zewnątrz.

Fot. Pixabay.com

Bawoły pluskały się w ogrodowym basenie

Para brytyjskich emerytów przeżyła szok, gdy zobaczyła, jak w ich przydomowym basenie kąpie się stado bawołów.

18 bawołów wodnych przedostało się na teren gospodarstwa pary emerytów z Essex (Wielka Brytania). Stado staranowało niesprawne ogrodzenie, a następnie sforsowało drewniany parkan i przedarło się przez żywopłot. Państwo Smith byli świadkami niecodziennego widoku. Przez kuchenne okno obserwowali, jak w ich nowym basenie pływają bawoły wodne. Starsi małżonkowie byli zdumieni i przerażeni. Ich nerwy potęgował fakt, że na budowę prywatnego kąpieliska wydali 70 tys. funtów. Jak wyjaśniał poszkodowany mężczyzna, jego żona Lynette zadzwoniła pod numer alarmowy. Opowiedziała dyspozytorowi, co dzieje się na jej posesji. „Usłyszała, że straż pożarna nie przyjmuje fałszywych zgłoszeń. Trzeba było trochę ich przekonywać, żeby potraktowali nas poważnie” — mówi mężczyzna.

Krowa-uciekiniarka pędziła autostradą



Na międzystanowej autostradzie w pobliżu Detroit (USA) odbył się niecodzienny pościg — jadący konno kowboje usiłowali złapać spłoszoną krowę. Z jednej z farm w stanie Michigan uciekła krowa. Właściciel poprosił policję o pomoc w jej złapaniu. Mimo wsparcia mundurowych zwierzę pozostawało nieuchwytnie. Ominęło obławę i wbiegło na autostradę. W ślad za krową ruszyli kowboje. Mężczyźni jadąc konno wymachiwali lassem. Jeźdźców wspierała grupa farmerów poruszających się na quadach. Ostatecznie krowa została schwyta na łące, po czym bezpiecznie wróciła na pastwisko.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka



■ Nietypowy i oryginalny strój to sposób na zaprezentowanie swojego stylu oraz osobowości Fot. Marian Paluszkiewicz

Propozycje przedłużenia rekompensat za gaz, ale ich zniesienie za prąd

W środę rząd będzie rozpatrywał propozycję ministerstwa energetyki ws. przedłużenia rekompensat za gaz ziemny, którego cena ma być niższa niż obecnie. Z kolei mają zostać zniesione dopłaty za prąd.

W najbliższą środę rząd rozpatrzy propozycję ministerstwa energetyki, by od lipca przedłużyć państwowe rekompensaty za gaz. Według resortu energetyki taryfa gazowa dla klientów dostawcy państwowego Ignitis wzrosła od lipca o ponad 40 proc. Zgodnie z rządowym projektem uchwały rekompensata miałyby wynieść 63 centy za 1 m sześć. zamiast obecnych 99 c.

TARYFY GAZOWE

Taryfy Ignitis, wraz z rekompensatą, prawie by się nie zmieniły. Po pierwsze — stawka dla grupy najmniej zużywającej gaz wyniosłaby 1,4 euro (tak jak jest obecnie), po drugie — dla odbiorców domowych ogrzewających swoje domy gazem byłoby to 0,91 euro (1 c mniej) i po trzecie — dla grupy zużywającej najwięcej gazu — 0,87 euro (1 c mniej). Bez rekompensaty taryfy wzrosłyby o ponad 40 proc.: dla pierwszej grupy — o 45 proc. (po 63 c za m

sześć.), drugiej — 67,4 proc. (62 c), trzeciej — 70,45 proc. (62 c).

Rekompensaty miałyby obowiązywać do końca tego roku. Według ministerstwa energetyki taryfy gazowe innych dostawców gazu ziemnego — Intergas, Gren Lietuvos i Jostvainiai — od 1 lipca zmniejszają się.

Tzw. społeczna cena energii elektrycznej dla mieszkańców ma zostać obniżona od lipca o prawie 19 proc. (o 5,2 c) do 22,264 c (z PVM) za kWh. Taką cenę zapłaciliby około 460 tys. użytkowników, którzy nie wybrali niezależnego operatora w III etapie liberalizacji rynku energii elektrycznej. Średnia cena gwarantowanej dostawy w drugiej połowie roku powinna wynieść ok. 23,29 euro za kWh (z PVM), więc według resortu nie ma potrzeby jej rekompensować.

WYBRAĆ DOSTAWCĘ

Według ministerstwa, na podstawie informacji dostarczonych przez niezależnych dostawców energii

elektrycznej Ignitis, Enefit i Elektum Lietuva, aby utrzymać cenę nie wyższą niż 28 c, potrzebne byłyby rekompensaty dla 50,5 tys. gospodarstw domowych. Jednak użytkownicy już teraz mogą wybrać innego dostawcę oferującego niższą cenę, więc państwowa rekompensata nie będzie potrzebna. W pierwszej połowie roku państwo płaci mieszkańcom kompensaty do 28,5 c za kWh za prąd.

ZALECENIE KE

Komisja Europejska ogłosiła w zeszłym tygodniu, że zaleca, aby Litwa nie płaciła już odszkodowań za prąd i gaz, a jeśli ceny energii ponownie wzrosną, wsparcie powinno być kierowane tylko do zagrożonych gospodarstw domowych i przedsiębiorstw oraz powinna zachęcać do oszczędzania energii. ■

Aleksander Borowik
na podst. inf. agencyjnych



■ Kompensaty miałyby obowiązywać do końca tego roku Fot. Eso.lt

Poledwiczka wieprzowa duszona

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Można podać je zarówno z ziemniakami, jak i z kopytkami czy z kaszą. Nie wymaga też ona wielogodzinnego gotowania, a więc danie przygotujemy dosyć szybko.

Składniki:

- 1 duża poledwiczka wieprzowa
- 1 łyżka oliwy
- 1 duża cebula
- pieprz
- sól
- 1/2 łyżeczki majeranku
- 1/2 łyżeczki papryki
- tłuszcz do smażenia

Wykonanie:

Polędwiczkę wieprzową umyć i pokroić na dwucentymetrowe kawałki, posypać pieprzem, dodać oliwę, wymieszać i schować do lodówki na pół godziny. Na patelni rozgrzać tłuszcz (u mnie smalec) i na gorącym tłuszczu smażyć poledwiczki po minucie z każdej strony. Mięso przełożyć na talerz, a na pozostałym tłuszczu zeszklić pokrojone

Polędwiczka wieprzowa duszona w sosie własnym to pyszny obiad dla całej rodziny. Bardzo delikatne mięso, ale też bardzo smaczne.



■ Polędwiczka wieprzowa duszona w sosie własnym Fot. autorka

na w piórka cebulę. Do cebuli dodać poledwiczki i zalać wodą tak, aby przykryła mięso. Doprawić do smaku solą, pieprzem, majerankiem, papryką. Zagotować, zmniejszyć grzanie i wolno dusić pod przykryciem ok. 40 minut, aż mięso będzie

miękkie. W razie potrzeby, gdy sos wyparuje, dolać jeszcze wody. Sos możemy zagęścić jeszcze mąką, ale ja podaję taki naturalny. Polędwiczki duszone to pyszne, sycące danie, które sprawdzi się także na różne uroczystości. ■

Przepyszne bananowe placuszki

Bananowe placuszki są pyszne, szybkie w przygotowaniu i uwielbiają je nie tylko dzieci. Jest to przede wszystkim zdrowsza wersja placków — bez cukru, gdyż banan jest wystarczająco słodki. Nie ma więc potrzeby posypywania ich cukrem pudrem po wierzchu. Bananowe placuszki sprawdzą się idealnie na śniadanie czy podwieczorek.

Składniki:

- 1 duży banan (mój ważył 300 g)
- 1 szklanka mleka
- 1 jajko
- 1 łyżka oleju
- 1 szklanka mąki pszennej
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 1/2 łyżeczki cynamonu
- olej do smażenia



■ Fot. autorka

Wykonanie:

Banan musi być dojrzały. Jeśli jest mniejszy — należy wziąć dwa, obrać i pokroić na plasterki, a następnie widelcem zmiążdżyć na gładki mus. Do musu bananowego dodać jajko, mleko, olej i trzepaczką wszystko wymieszać.

Mąkę przesiać, dodać proszek do pieczenia, wymieszać i dodawać po trochu do ciasta. Gdy masa się połączy, dodajemy cynamon (możemy go pominąć, jeśli nie lubimy). Na patelni rozgrzać trochę oleju i smażyć na średnim grzaniu placuszki bananowe po 2-3 minuty z jednej strony, potem delikatnie je odwrócić i dosmażyć. Druga strona smaży się krócej — około minuty. Grzanie nie może być duże, gdyż placki szybko nam się zrumienią, a nie usmażą. Gotowe placki układać na talerzu wyłożonym ręcznikiem papierowym (aby trochę obciekły z tłuszczu) i podawać. Bananowe placuszki są słodkie, możemy podać je same lub połączyć odrobiną miodu, dodać jakiegoś owocu. Z porcji tej wyszło 18 placuszków. ■

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Rusz się człowieku
8.10	Tygiel
8.35	Wielcy Polacy, wielkie historie
9.20	Detektyw Literka
9.30	Przyjaciele Misia i Margolci
10.05	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.50	Podróże Małej i Dużej
11.15	Polskie Parki Narodowe
11.45	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.35	Smaki świata
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Szansa na sukces
14.25	Gwiazdzbior
15.05	S. „Ja to mam szczęście!”
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stulecie Winnych”
17.05	S. „Klan”
17.30	Detektyw Literka
17.40	Przyjaciele Misia i Margolci
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	Gość Wiadomości
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Dzikie serca
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Kasta”
23.50	Info Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.25	S. „Berlińska policja”
11,15	Studio Spraw Bieżących LRT
12.15	Historia żeczy
13.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
14.00, 15.00, 16.00	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	(Nie)emigranci
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Podróżowanie w czasie
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Wikingowie”

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.35	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Będzie wszystkiego
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Pokój tajemnic” dramat
00.35	S. „Czarna lista”

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Historie rzeczy
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Styl
8.30	Poranny przekładaniec

9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński Zeszyt
12.00	„Tydzień Książki 2023”
12.50	Odblaski
13.20	Spacery
13.50	Dajmy czadu!
15.00	MŚ w koszykówce 3x3
16.50	Litewscy olimpijczycy
17.05	„U Fridy Kahlo” film dok.
18.00	S. „Górski lekarz”
18.45, 20.15	Widokówki z podróży
19.00	7 dni Kowna
19.30	S. dok. „Dynastie. Windsorowie”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	1000 cudów świata
22.30	Dzień Kultury
23.00	Notatki przyrodnika
23.30	Nie mam tylu lat
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)



6.00	Seriale anim.
7.45	„Gorąco z TV 3”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Nadzieja”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	Pod prąd
21.00	S. „Przekłęci”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Last Three Days” film fab.
00.15	S. „Prawo i porządek”

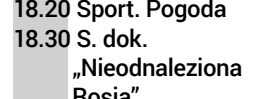


6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady

8.25	S. „Toptun”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.30	„Orzeł czy reszka”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Czapla”
17.00	Dzień info
18.30	Mistrzostwa LKL. Półfinał
21.00	„Zakładnik” thriller
23.25	„Druga poprawka” dramat



5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Czyste miasta
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ochroniarz dzieci”
11.00, 21.25	S. „Cyganczka Lala”
12.00	Kod zdrowia
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Sekretne życie seksualne Hitlera”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo



5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.30	„Anatomia prawdy”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Przekłęci”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30	S. „Brutto i Netto”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 19.00	S. „Żonaty

12.00	„Talenty Ameryki”
13.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
17.00	S. „Anatomia prawdy”
18.00	S. „Brutto i Netto”
19.30	S. „Współczesna rodzina”
20.00	S. „El Chapo”
21.00	„W cywilu 4” thriller
22.50	S. „Elementary”
23.50	S. „Yellowstone”

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Nieśmiertelnik”
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Beck”
22.55	S. „Zgony nad jeziorem”
00.50	S. „Spirala”



6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Kościół z bliska”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.30	S. „Leśniczówka”
13.00	Wiadomości
13.10	„Agrobiznes”
13.35	„Magazyn



6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Nieśmiertelnik”
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Beck”
22.55	S. „Zgony nad jeziorem”
00.50	S. „Spirala”

13.50 Rolniczy" S. dok. „Zwierzęta”	7.00, 23.05 Polonia 24 7.30 „Pożyteczni.pl” 8.00 „Co dalej?” 8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”) 12.05 „Zoom Polonii” 12.10 „INFO V4+” 12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia” 13.00 Wiadomości 13.15 S. „Dom” 14.55 „30 lat dookoła świata, czyli jubileusz TVP Polonia” 15.05 „Giganci historii” 16.00 Wiadomości 16.15 „Alfabet Andrzeja Dobosza” 16.35 „Przyjaciele” 16.45 „Mrówki górą! Sekretne życie roślin” 17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 18.00 Teleexpress 18.20 „Studio Wschód” 18.55 „Nad Niemnem” 19.10 „Studio Lwów” 19.30 „Informacje kulturalne” 19.45 „Czym żyje świat” 20.05 „Gra słów. Krzyżówka” 20.30 Wiadomości 21.20 S. „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	19.00 Panorama 19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór 19.35 „O tym się mówi” 20.10 Info Kultura 20.15 „ALARM!” 20.30 Wiadomości 21.00 Gość Wiadomości 21.15 „Minęła 20.” 22.00 „Nie da się ukryć” 22.50 „W tyle wizji” 23.30 „W tyle wizji Extra” 00.00 Info Wieczór 00.30 „W akcji”	królów” 20.40 „I tak będę żył...” film dok. 21.20 „Moje zapiski z podziemia” film dok. 22.05 „Historia w postaciach zapisana” 23.40 „Amerykanin z Torunia” film dok.	17.40 „Z bożej apteki” 17.55 „Filmowe życiorysy” 18.10 „Prosto o gospodarce” 18.30 „Zostań żołnierzem RP” 18.45 Muzyczne chwile 18.55 „Poczet wielkich Polaków” 19.00 Modlitwa Anioł Pański 19.05 Informacje dnia 19.15 „Ze szkolnej ławki” 20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.
20.00 „Jeden z dziesięciu” 20.30 Wiadomości 21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 22.05 „Reset” film dok. 23.20 „Poznań 56” dramat 01.20 „Resortowe dzieci”	21.20 „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	00.00 Info Wieczór 00.30 „W akcji”	6.00 „Misjonarze Afryki - ojcowie biali” (5) film dok. 6.30 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok. 7.35 „Zrób jeden mały krok” reportaż 8.00 „Iluminator” film dok. 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Ludzie dobrej woli jest więcej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to wiedzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Powrót i odnowa” reportaż 13.50 S. dok. „Pielgrzym miłości” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 Film dok. 16.25 „W służbie Bogu i Ojczyźnie” reportaż 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w obiektywie”	20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.
7.50 „Klasyczne poranki” 8.20 „Zaginione - odnalezione” 8.45, 14.45, 23.00 „Informacje kulturalne” 9.15 „Księga Przestrzeni” 9.50 „Zaginione Skarby” 10.05 „Braciszek” dramat 12.00 S. „Dom” 13.40 „Dzień w muzeum Orsay” film dok. 15.15 „Wydarzenie aktualne” 15.55 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab. 17.35 „Galeria sztuki na ekranie” 18.40 „Co dalej?” 19.15 „Wielcy, więksi i najwięksi” 21.00 „Projekt Floryda” film obycz. 23.25 „Przygoda” spektakl 00.55 „Dog Days” film krótkom.	21.20 S. „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	7.00 „Był taki dzień” 7.02 „Wojna w eterze” 7.05 „Informacje kulturalne” 7.20 „Był taki dzień” 7.25 „Było, nie minęło” 7.55 „Był taki dzień” 8.00 S. „Wojenne dziewczyny” 8.45 „Okrasa łamie przepisy” 9.10 „Przyrodnik na tropie” 9.45 „Po PRLu” 10.15 S. „Samochodzik i templariusze” 10.50 S. dok. „Ludzie i pszczoly” 11.20 „Ojciec” film dok. 12.15 „Archiwum zimnej wojny” 12.45 „W kotle historii” 13.10 „Był taki dzień” 13.15 S. „Miasto z morza” 14.00 „Przeszczepianie nadziei” film dok. 15.00 „Wyszyński. Wróg nr 1” film dok. 15.55 „Był taki dzień” 16.00 „Giganci historii” 16.40 „Przestrzeń pamięci” 17.15 S. „Siostry” 17.55 „Tak w każdym porcie...” film dok. 18.15 S. „Wojenne dziewczyny” 19.00 „Księża wolności 1914 - 1981” 19.30 „Oblicza wojny” 20.00 „Informacje kulturalne” 20.15 S. „Korona	6.00 „Misjonarze Afryki - ojcowie biali” (5) film dok. 6.30 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok. 7.35 „Zrób jeden mały krok” reportaż 8.00 „Iluminator” film dok. 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Ludzie dobrej woli jest więcej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to wiedzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Powrót i odnowa” reportaż 13.50 S. dok. „Pielgrzym miłości” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 Film dok. 16.25 „W służbie Bogu i Ojczyźnie” reportaż 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w obiektywie”	20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.
8.45, 14.45, 23.00 „Informacje kulturalne” 9.15 „Księga Przestrzeni” 9.50 „Zaginione Skarby” 10.05 „Braciszek” dramat 12.00 S. „Dom” 13.40 „Dzień w muzeum Orsay” film dok. 15.15 „Wydarzenie aktualne” 15.55 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab. 17.35 „Galeria sztuki na ekranie” 18.40 „Co dalej?” 19.15 „Wielcy, więksi i najwięksi” 21.00 „Projekt Floryda” film obycz. 23.25 „Przygoda” spektakl 00.55 „Dog Days” film krótkom.	21.20 S. „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	7.00 „Był taki dzień” 7.02 „Wojna w eterze” 7.05 „Informacje kulturalne” 7.20 „Był taki dzień” 7.25 „Było, nie minęło” 7.55 „Był taki dzień” 8.00 S. „Wojenne dziewczyny” 8.45 „Okrasa łamie przepisy” 9.10 „Przyrodnik na tropie” 9.45 „Po PRLu” 10.15 S. „Samochodzik i templariusze” 10.50 S. dok. „Ludzie i pszczoly” 11.20 „Ojciec” film dok. 12.15 „Archiwum zimnej wojny” 12.45 „W kotle historii” 13.10 „Był taki dzień” 13.15 S. „Miasto z morza” 14.00 „Przeszczepianie nadziei” film dok. 15.00 „Wyszyński. Wróg nr 1” film dok. 15.55 „Był taki dzień” 16.00 „Giganci historii” 16.40 „Przestrzeń pamięci” 17.15 S. „Siostry” 17.55 „Tak w każdym porcie...” film dok. 18.15 S. „Wojenne dziewczyny” 19.00 „Księża wolności 1914 - 1981” 19.30 „Oblicza wojny” 20.00 „Informacje kulturalne” 20.15 S. „Korona	6.00 „Misjonarze Afryki - ojcowie biali” (5) film dok. 6.30 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok. 7.35 „Zrób jeden mały krok” reportaż 8.00 „Iluminator” film dok. 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Ludzie dobrej woli jest więcej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to wiedzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Powrót i odnowa” reportaż 13.50 S. dok. „Pielgrzym miłości” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 Film dok. 16.25 „W służbie Bogu i Ojczyźnie” reportaż 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w obiektywie”	20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.
7.50 „Klasyczne poranki” 8.20 „Zaginione - odnalezione” 8.45, 14.45, 23.00 „Informacje kulturalne” 9.15 „Księga Przestrzeni” 9.50 „Zaginione Skarby” 10.05 „Braciszek” dramat 12.00 S. „Dom” 13.40 „Dzień w muzeum Orsay” film dok. 15.15 „Wydarzenie aktualne” 15.55 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab. 17.35 „Galeria sztuki na ekranie” 18.40 „Co dalej?” 19.15 „Wielcy, więksi i najwięksi” 21.00 „Projekt Floryda” film obycz. 23.25 „Przygoda” spektakl 00.55 „Dog Days” film krótkom.	21.20 S. „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	7.00 „Był taki dzień” 7.02 „Wojna w eterze” 7.05 „Informacje kulturalne” 7.20 „Był taki dzień” 7.25 „Było, nie minęło” 7.55 „Był taki dzień” 8.00 S. „Wojenne dziewczyny” 8.45 „Okrasa łamie przepisy” 9.10 „Przyrodnik na tropie” 9.45 „Po PRLu” 10.15 S. „Samochodzik i templariusze” 10.50 S. dok. „Ludzie i pszczoly” 11.20 „Ojciec” film dok. 12.15 „Archiwum zimnej wojny” 12.45 „W kotle historii” 13.10 „Był taki dzień” 13.15 S. „Miasto z morza” 14.00 „Przeszczepianie nadziei” film dok. 15.00 „Wyszyński. Wróg nr 1” film dok. 15.55 „Był taki dzień” 16.00 „Giganci historii” 16.40 „Przestrzeń pamięci” 17.15 S. „Siostry” 17.55 „Tak w każdym porcie...” film dok. 18.15 S. „Wojenne dziewczyny” 19.00 „Księża wolności 1914 - 1981” 19.30 „Oblicza wojny” 20.00 „Informacje kulturalne” 20.15 S. „Korona	6.00 „Misjonarze Afryki - ojcowie biali” (5) film dok. 6.30 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok. 7.35 „Zrób jeden mały krok” reportaż 8.00 „Iluminator” film dok. 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Ludzie dobrej woli jest więcej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to wiedzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Powrót i odnowa” reportaż 13.50 S. dok. „Pielgrzym miłości” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 Film dok. 16.25 „W służbie Bogu i Ojczyźnie” reportaż 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w obiektywie”	20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.
7.50 „Klasyczne poranki” 8.20 „Zaginione - odnalezione” 8.45, 14.45, 23.00 „Informacje kulturalne” 9.15 „Księga Przestrzeni” 9.50 „Zaginione Skarby” 10.05 „Braciszek” dramat 12.00 S. „Dom” 13.40 „Dzień w muzeum Orsay” film dok. 15.15 „Wydarzenie aktualne” 15.55 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab. 17.35 „Galeria sztuki na ekranie” 18.40 „Co dalej?” 19.15 „Wielcy, więksi i najwięksi” 21.00 „Projekt Floryda” film obycz. 23.25 „Przygoda” spektakl 00.55 „Dog Days” film krótkom.	21.20 S. „Ojciec Mateusz” 22.55 „Zoom Polonii” 23.05 „Polonia 24” 23.35 „Ostatnia Habsburżanka” film dok. 00.30 S. „Leśniczówka”	7.00 „Był taki dzień” 7.02 „Wojna w eterze” 7.05 „Informacje kulturalne” 7.20 „Był taki dzień” 7.25 „Było, nie minęło” 7.55 „Był taki dzień” 8.00 S. „Wojenne dziewczyny” 8.45 „Okrasa łamie przepisy” 9.10 „Przyrodnik na tropie” 9.45 „Po PRLu” 10.15 S. „Samochodzik i templariusze” 10.50 S. dok. „Ludzie i pszczoly” 11.20 „Ojciec” film dok. 12.15 „Archiwum zimnej wojny” 12.45 „W kotle historii” 13.10 „Był taki dzień” 13.15 S. „Miasto z morza” 14.00 „Przeszczepianie nadziei” film dok. 15.00 „Wyszyński. Wróg nr 1” film dok. 15.55 „Był taki dzień” 16.00 „Giganci historii” 16.40 „Przestrzeń pamięci” 17.15 S. „Siostry” 17.55 „Tak w każdym porcie...” film dok. 18.15 S. „Wojenne dziewczyny” 19.00 „Księża wolności 1914 - 1981” 19.30 „Oblicza wojny” 20.00 „Informacje kulturalne” 20.15 S. „Korona	6.00 „Misjonarze Afryki - ojcowie biali” (5) film dok. 6.30 „Święty nie rodzi się po śmierci” film dok. 7.35 „Zrób jeden mały krok” reportaż 8.00 „Iluminator” film dok. 8.55 „Poczet wielkich Polaków” 9.00 Informacje dnia 9.15 „Polski punkt widzenia” 9.35 „Ludzie dobrej woli jest więcej” reportaż 10.00 „Papież Polak do rodaków” 11.00 Informacje dnia 11.15 „Jak my to wiedzimy - z daleka widać lepiej” 11.45 „Zew natury” 12.05 „Mocni w wierze” 12.35 „Słowo życia” 12.40 „Ma się rozumieć” 12.50 Święty na każdy dzień 13.00 Modlitwa Anioł Pański 13.03 Informacje dnia 13.20 „Powrót i odnowa” reportaż 13.50 S. dok. „Pielgrzym miłości” 14.30 Msza Święta z Jasnej Góry 15.20 Muzyczne chwile 15.30 Film dok. 16.25 „W służbie Bogu i Ojczyźnie” reportaż 16.50 „Ma się rozumieć” 17.00 Informacje dnia 17.10 „Jestem mamą” 17.25 „Przyroda w obiektywie”	20.25 Święty na każdy dzień 20.30 „Každy maluch to potrafi” 21.00 Informacje dnia (wydanie główne) 21.20 Modlitwa różańcowa 21.50 „Myśląc Ojczyzna” 22.00 Apel Jasnogórski 22.20 Informacje dnia 22.40 „Polski punkt widzenia” 23.00 S. „Tajemnica Enigmy” 23.40 „Nie bójmy się mówić o raku” 00.00 „Wędrownka serca - życie ks. Henriego Nouwena” film dok.

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Polonia 24
7.55	Moda na rodzinę
8.25	Nad Niemnem
8.40	Dzikie serca
9.30	Zwierzaki Czytaki
9.45	Odlotowe opowieści
10.05	Gra słów. Krzyżówka
10.25	Słownik polsko@polski
10.55	Z Historią na Ty
11.15	Dobre historie
11.40, 21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.05	S. „Leśniczówka”
12.35	Qulszoł
12.50	Krótką historią
13.00	Info Wilno
13.05	Całkiem niezła historia
13.15	Polacy Światu
13.25	Zakochaj się w Polsce
13.45	Va Banque
14.35	Gra Warszawa
15.05	S. „Ja to mam szczęście!”
15.30	Jak to działa
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Matki, żony i kochanki”
17.10	S. „Klan”
17.35	Odlotowe opowieści
17.45	Zwierzaki Czytaki
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.25	S. „Leśniczówka”
21.45	Goodbye Soviet Union
22.45	Informacje kulturalne
23.00	S. „Na sygnale”
23.50	Info Wilno
00.05	Studio Wilno

LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	

8.30	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”
9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.25	S. „Berlińska policja”
11.15	Studio Spraw Bieżących LRT
12.15	(Nie)emigranci
13.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00
	Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Odwrotna strona
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Język Litewski
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Wikingowie”

6.00	Filmy anim.
7.00	Pani chłopka
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	Będzie wszystkiego
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Szeszkiņa 20
21.00	S. „Potrzebuję miłości”
21.30	Wiadomości
22.30	„Deja Vu” film fab.
01.00	S. „Czarna lista”

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	(Nie)emigranci
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Wielkim planem
8.30	Wiara i życie
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Jesteśmy z Ukrainy

12.00	W sercu Litwin
13.00	Nadzieja po obu stronach Atlantyku
13.30	Euromaxx
14.00	MŚ w koszykówce 3x3
16.50	„7 dni Kowna”
17.15	S. dok. „Dynastie. Windsorowie”
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	To jest kino
19.30	„Wojna wraca do domu” film dok.
20.20	Szkoła kreatywności
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Koncert otwarcia X Festiwalu im. M. K. Čiurlionisa - Roger Muraro
23.10	„Tydzień Książki 2023”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	Pod prąd
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Nadzieja”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Kobieta niczyja”
15.00	S. anim.
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	W centrum uwagi z E. Jakilaitisem
20.00	„Show dobrego wieczoru”
21.00	S. „Przekłęci”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Szklana pułapka 4” thriller
01.05	S. „Krew i skarb”



6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni

8.25, 14.50	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.30	„Orzeł czy reszka”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
17.00	Dzień info
18.30	S. „CSI Miami”
19.30	S. „Oddział szybkiego reagowania”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Polowanie na Czerwony Październik” thriller
23.50	„Zakładnik” thriller
02.10	S. „S.W.A.T.”



5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Litewskie szkoły
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Ochroniarz dzieci”
11.00, 21.25	S. „Cyganczka Lala”
12.00	Kultura odpadów
12.30	Stop linia
14.00, 0.30	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	Litwa na żywo
17.00, 23.30	S. dok. „Sekretne życie seksualne Hitlera”
18.20	Sport. Pogoda
18.30	Stop linia
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda
23.00	Litwa na żywo



5.40	S. „Hawaii 5.0”
6.30	S. „Anatomia prawdy”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	S. „Przekłęci”
9.00	„Na jednym końcu

	haczyk”
9.30	S. „Brutto i Netto”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.00	„Talenty Ameryki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „Hawaii 5.0”
17.00	S. „Anatomia prawdy”
18.00	S. „Brutto i Netto”
19.00	S. „Współczesna rodzina”
20.00	S. „El Chapo”
21.00	„12 rund” thriller
22.55	S. „Elementary”
23.50	S. „Yellowstone”



6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Nieśmiertelnik”
11.00	S. „Straż Przybrzeżna”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Beck”
00.50	S. „Spirala”



6.10	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Wspaniałe stulecie”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Rodzinny ekspres”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.30	S. „Leśniczówka”
13.00	Wiadomości

13.10 „Agrobiznes”	7.45 „Polacy na ratunek Żydom”	Extra”	19.00 „Leon Prauziński - z ołówkiem i karabinem” film dok.	film dok.
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	8.00 „Qulszoł”	18.30 „O co chodzi”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
13.50 S. dok. „Zwierzęta”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	19.00 Panorama	15.20 Muzyczne chwile	15.20 Muzyczne chwile
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	12.05 „Zoom Polonii”	19.20, 22.20 Serwis Info Wieczór	15.30 Film dok.	15.30 Film dok.
16.00 Wiadomości	12.15 „Studio Lwów”	19.35 „O tym się mówi”	16.00 „Lasy bagienne”	16.00 „Lasy bagienne”
16.20, 21.15 „ALARM!”	12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”	20.10 Info Kultura	16.50 „Ma się rozumieć”	16.50 „Ma się rozumieć”
16.35 Gra słów. Krzyżówka	13.00 Wiadomości	20.15 „ALARM!”	17.00 Informacje dnia	17.00 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo”	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	20.30 Wiadomości	17.10 „Na zdrowie”	17.10 „Na zdrowie”
18.00 „Teleexpress”	15.05 „Ostatnia Habsburżanka;” film dok.	21.00 Gość Wiadomości	17.35 „Bazylika Grobu Bożego w Jerozolimie” film dok.	17.35 „Bazylika Grobu Bożego w Jerozolimie” film dok.
18.20 „Jaka to melodia?”	16.00 Wiadomości	21.15 „Minęła 20.”	18.00 „Po stronie prawdy”	18.00 „Po stronie prawdy”
18.55 S. „Klan”	16.20 S. anim. „Agatka”	22.00 „Nie da się ukryć”	18.50 Muzyczne chwile	18.50 Muzyczne chwile
19.25 S. „Leśniczówka”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	22.50 „W tyle wizji”.	18.55 „Poczet wielkich Polaków”	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.40 „Nela Mała Reporterka”	23.30 „W tyle wizji Extra”	19.00 Modlitwa Anioł Pański	19.00 Modlitwa Anioł Pański
20.30 Wiadomości	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	00.00 Info Wieczór	19.05 Informacje dnia	19.05 Informacje dnia
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	18.00 Teleexpress	00.30 „W akcji”	19.15 „Rozmowy niedokończone”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
22.05 „Wielki Test o Koperniku”	18.25 „Alicja i Karol. Moi rodzice, Habsburgowie” film dok.		20.30 S. anim.	20.30 S. anim.
23.35 „Szczęśliwy” film dok.	18.55 „Kierunek Zachód”	7.00 „Był taki dzień”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
	19.10 „Magazyn z Wysp”	7.02 „Wojna w eterze”	21.20 Modlitwa różańcowa	21.20 Modlitwa różańcowa
8.00 „Muzyczne poranki”	19.30 „Informacje kulturalne”	7.05 „Informacje kulturalne”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
8.35, 14.45, 23.50 „Informacje kulturalne”	19.45 „Czym żyje świat”	7.20 „Było, nie minęło”	22.00 Apel Jasnogórski	22.00 Apel Jasnogórski
9.05 „Co dalej?”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.45 „Flesz historii”	22.20 Informacje dnia	22.20 Informacje dnia
9.35 „Res Poloniae”	20.30 Wiadomości	8.00 S. „Wojenne dziewczyny”	23.00 „Powołanie” spektakl	23.00 „Powołanie” spektakl
10.15 „Parasolki z Cherbourg’a” film fab.	21.20 S. „Blondynka”	8.45 „Okrasa łamie przepisy”	00.20 „Pragnienie Boga” film dok.	00.20 „Pragnienie Boga” film dok.
12.00 S. „Dom”	22.55 „Zoom Polonii”	9.10 „Przyrodnik na tropie”		
13.40 „Max Factor”	23.05 „Polonia 24”	9.40 „Był taki dzień”	6.00 Fani czterech kótek	6.00 Fani czterech kótek
15.15 „Alicja” musical	23.35 „Magazyn Ekspresu Reporterów”	9.45 „Po PRLu”	9.00 Jak to jest zrobione?	9.00 Jak to jest zrobione?
17.00 „Gene Kelly: życie i taniec” film dok.		10.20 S. „Samochodzik i templariusze”	10.00 Skarby z szopy	10.00 Skarby z szopy
18.05 „Księga przestrzeni”	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.45 „Był taki dzień”	10.30 Walka o bagaż	10.30 Walka o bagaż
18.40 „Zaginione Skarby” film anim.	8.10 „Jedziemy”	10.50 S. dok. „Ludzie i pszczoły”	11.00 Morze złota	11.00 Morze złota
18.55 „Godzina szczerości”	8.50 „Agrobiznes”	11.15 „Melodia przeszłości. Śladami uratowanych polskich dzieci” film dok.	12.00 Łowcy staroci	12.00 Łowcy staroci
19.45 „Porozmawiajmy o Gołasie”	9.00 „Jedziemy dalej”	12.10 „Oblicza wojny”	13.00 Łowcy staroci: renowacje	13.00 Łowcy staroci: renowacje
20.15 „Spotkanie z Wiesławem Gołasem”	9.20 „Minęła 8.”	12.45 „W kotle historii”	14.00 Ocalić dom	14.00 Ocalić dom
21.00 „Germinal” film fab.	10.10 „Minęła 9.”	13.15 S. „Miasto z morza”	17.00 Skarby z szopy	17.00 Skarby z szopy
	10.40 Plan dnia	14.00 „Ostatni w Aleppo” film dok.	18.00 Łowcy staroci	18.00 Łowcy staroci
7.00, 23.05 „Polonia 24”	11.30 Serwis Info Dzień	15.00 „Nadmorskie miasta”	19.00 Jak to jest zrobione?	19.00 Jak to jest zrobione?
7.30 „Stacja Innowacja”	13.00 Info Raport	16.00 „Giganci historii”	19.30 Jak to działa?	19.30 Jak to działa?
	14.30 Serwis Info Dzień	16.45 „Nie taka prosta historia”	20.00 Fani czterech kótek	20.00 Fani czterech kótek
	16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)	17.15 S. „Siostry”	22.00 Gwiazdorskie fury	22.00 Gwiazdorskie fury
	18.00 „Teleexpress”	18.00 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	00.00 Nagi instynkt przetrwania	00.00 Nagi instynkt przetrwania
	18.15 „Teleexpress	18.15 S. „Wojenne dziewczyny”		

RUCH SCENICZNY : WOJTEK KAJDZI KAPROŃ, PRZYBOTOWANE WOKALNE : ANDRZEJ WOLSKI, FOTOGRAFIA : BARTEK WARZECHA,

MUZYKA : JERZY BIELSKI

SCENOGRAFIA : MATEGORZATA GAŁAŚ-PROKOŃ,

TEKSTY PIOSENEK : JAN WOLEK,

ADAPTACJA I REŻYSERIA : PIOTR - BOGUSŁAW JĘDRZEJCZAK,

PLAKAT : JOHANNA STAK'CAWONIAK, WYSTĘPUJĄ : RAFAŁ IWAŃSKI, ANNA IWASZIWA-DUDEK, ZDZIŚŁAW REZYMUSKI, ANDRZEJ SKOPODZIEN, AKATA SOBOTA



W ROLI TYTUŁOWEJ
RAFAŁ IWAŃSKI

LESZEK KOŁAKOWSKI

KTO Z WAS
CHCIAŁBY ROZWESELIĆ
PECHOWEGO NOSOROŻCA?

**DZIEŃ
DZIECKA
1 CZERWCA
17:00**



**Teatr Lalki
i Aktora „Kubuś”
w Kielcach**

DYREKTOR -
PIOTR - BOGUSŁAW
JĘDRZEJCZAK

BILETY (7 EUR) DO NABYCIA W DKP



DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. 8 659 57 721

USŁUGI

Muruję piec, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

Um
UTENOS MĖSA
DROGO SKUPIJE
BYDŁO
8 620 33544
Płaci od razu!

Informuojame žemės sklypų (kad. Nr. 4170/0900:359, savininką P.P., kad. Nr. 4170/0900:97, savininką S.V., kad. Nr. 4170/0900:9, savininką G.V., kad. Nr. 4170/0900:212 savininką V.V.), o taip pat žemės sklypų, kurių kad. Nr. 4170/0900:187 savin. D.I.R., kad. Nr. 4170/0900:80 savin. L.M., kad. Nr. 4170/0900:97 savin. Č.G.,V.L., kad. Nr. 4170/0900:9 savin. R.V.,A.G.,V.G.,A.G.,A.G., kad. Nr. 4170/0900:86 savin. V. Ž., kad. Nr. 4170/0900:212 savin. N.M, G.S., T.J., K.J.,T.U.,V.U.,J.U.,V.U.,J.T.A.S., esančių **Vilniaus raj. sav., Rukainių sen., Čekiškių k.**, kad UAB "Sanora" projektuotojas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2R-FP-78) parengė žemės sklypo (kadastro Nr. 4170/0900:403), esančio **Vilniaus raj. sav., Rukainių sen., Kunos k.**, kaimo plėtros žemėtvarkos projektą. Paslaugos Nr. KPZP-118002, sistemoje www.zpdri.lt. Projektu numatomas privažiavimo kelias melioruotoje žemėje, todėl pagal teisės aktus, informuojami žemės sklypų savininkai, kurių žemės sklypuose, techninio projekto metu, bus atliekamas drenažo atstatymas.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į UAB "Sanora" adresu Pulko g. 2 Vilnius, el. paštu info@sanora.lt arba telefonu, mob. 869840821.

Zam. 2078

INFORMACIJA APIE TERITORIJŲ PLANAVIMĄ

Pradėdamas rengti sklypų prie Tolimosios gatvės nedidelių veiklos mastų detaliojo plano sprendinių koregavimas sklype Rakonių g.74 (kad.Nr. 0101/0075:3092).

Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Sklypų prie Tolimosios gatvės nedidelių veiklos mastų detaliojo plano (TPD Nr.T00055243) sprendinių koregavimas sklype Rakonių g.74 (kad. Nr. 0101/0075:3092) inicijavimo sutarties pagrindu. **Planavimo organizatorius:** Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Konstitucijos pr. 3, LT-9601, Vilnius, tel. 8 5 2112616, faks. 8 5 2112222, www.vilnius.lt, el. p. savivaldybe@vilnius.lt.

Planavimo iniciatorius: fizinis asmuo. **Detaliojo plano sprendinių rengėjas:** UAB „Krianta“, Kalvarijų g. 129-301, 3 aukštas, 08221 Vilnius, tel. +37052779655, el. p.: krianta@mail.lt. **Projekto vadovas:** Dmitrij Kaidašov, tel. +37068574269, el. p.: architect.dmitrij@gmail.com.

Planavimo tikslai: nekeičiant nustatytos žemės sklypo naudojimo paskirties ir būdo (G1), padalyti sklypa Rakonių g. 74 (kadastro Nr. 0101/0075:3092) į du sklypus, nustatyti teritorijos naudojimo reglamentus vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais. **Detaliojo plano rengimo pagrindas:** Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. 30-2737/22 „Dėl leidimo koreguoti sklypų prie Tolimosios gatvės nedidelių veiklos mastų detaliojo plano sprendinius sklype Rakonių g. 74 (kadastro Nr. 0101/0075:3092) inicijavimo sutarties pagrindu“.

SPAV reikalingumas: neprivaloma. Detalusis planas rengiamas LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje www.tpdri.lt. Teritorijų planavimo dokumento Nr. K-VT-13-22-816. **Visuomenės informavimo tvarka:** bendra. **Su planavimo darbų programa galima susipažinti** Vilniaus miesto savivaldybės administracijos internetiniame tinklapyje (www.vilnius.lt), Naujosios Vilnios seniūnijoje bei LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje www.tpdri.lt Pasiūlymus dėl Detaliojo plano visuomenė gali teikti Detaliojo plano organizatoriui aukščiau nurodytais adresais raštu ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS), interneto tinklalapis www.tpdri.lt (rengiamo teritorijų planavimo dokumento TPD Nr. K-VT-13-22-816) per visą teritorijų planavimo dokumento rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo pabaigos. Teikiant pasiūlymus privalu nurodyti pasiūlymą teikiančio asmens ir jo įgaliojimo asmens (jei toks yra) vardą pavardę, gyvenamosios vietos adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą arba, jei pasiūlymą teikia juridinis asmuo, jo buveinės adresą, telefono numerį, elektroninio pašto adresą ir aplinkybes, kuriomis pagrindžiamas pasiūlymas, ir jas patvirtinantys įrodymai. Informacija apie galimybes susipažinti su parengto detaliojo plano sprendiniais bei apie viešo svarstymo laiką ir datą bus teikiama papildomai.

Zam. 2077

Wiecej niż 20 lat doświadczenia
Plastikowe-aluminiowe OKNA, DRZWI
Od 189€
PODNOŠONE DRZWI GARAŻOWE
Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992
www.manonamukas.lt

Dilada
Sprzedaż balonów i wstęg
Wiązanki z balonów
ul. Kareivių 6-211, Vilnius, tel. 8 523 15128, 8 686 68827; el. p.: Info@dilada.lt, www.dilada.lt

Dom pod Dwoma Orłami – Odcinek 7 (czwartek, godz. 23.00)

Trwa mordercza podróż wysiedlonych Polaków w głąb Związku Radzieckiego. Podczas przeładunku na stacji Zbyszek zostaje zwerbowany do pracy przez sowieckich żołnierzy. Transport z jego matką odjeżdża. Zbyszek mając szansę na ucieczkę, decyduje się porzucić Zofię i rodzeństwo. Natomiast w Breslau Karl, jak dawniej, spędza czas ze swoimi kolegami, teraz członkami Gestapo. Na jednym ze spotkań ogląda film z rozstrzelania więźniów skazanych na śmierć. Wkrótce miasto zostaje ogłoszone twierdzą i nazywane Festung Breslau.



Okrasa łamie przepisy – Kuchnia polska. Nowy sezon grillowy (piątek, godz. 12.30)

Karol Okrasa zaprasza widzów na grillowanie! Po długiej jesieni i zimie zgłodnieli grillowych przysmaków rozpalamy ogień, a karkówka, kiełbasa, kaszanka trafiają na ruszt. I tak będzie tym razem u Karola, choć jak zwykle przepisy na grillowe smakowitości zostaną złamane. Proponowane potrawy: karkówka wieprzowa upieczona na drewnianym rożnie na wzór popularnego kebabu, a do tego sos z pieczonej papryki i bakłażana; pieczone na ruszcie placuszki z ziemniaków z boczkiem, podane z sałatką z wędzonej makreli; grillowane na metalowej szpadzie szaszłyki z mielonego mięsa, podane z sałatką z cebuli i świeżej kolendry.

Młode wilki (sobota, godz. 21.00)

„Biedrona”, „Cichy” i „Cobra” to 19-letni młodzieńcy, którzy mają wszystko, lecz chcą jeszcze więcej. Są przemytnikami pracującymi dla „Czarnego” – szefa szczecińskiego gangu przemytników. Niespodziewanie Chmielewski, najbogatszy człowiek w Szczecinie i były szef „Czarnego”, rezygnuje z nielegalnych interesów. Chłopcy chcą nadal prowadzić „interesy”, muszą jednak zatrudnić kogoś z „czystym” paszportem. Wybór pada na Roberta – klasowego prymusa. Robert poznaje córkę Chmielewskiego – Cleo, która po wieloletnim pobycie w USA przybywa do Polski, by poznać kraj, w którym się urodziła. Jednak jej ojciec nie życzy sobie, by spotykała się z chłopcami z bandy. Tymczasem znajomość z Robertem przeradza się w miłość...

